

ŘÍJEN
2016

PŘEDSTAVENÍ KANDIDÁTŮ | XI. VZP (6)

VÍKEND PLNÝ SETKÁNÍ | AKCE! (12)

PS JEDOVNICE | SEZNAMTE SE (22)

450 KOSMONAUTŮ V ĎÁBLICKÉM HÁJI

Nevěříte, že se to v Ďáblickém háji mohlo hemžit kosmonauty? A přesto – první říjnový den, v sobotu 1. 10. 2016, se zde konala každoroční akce „Lesem ke hvězdám“ – večerní stezka pro děti, kterou pořádá 68. pionýrská skupina Lvíčata.

Letos bylo úkolem dětí ovládnout na deseti stanovištích dovednosti, které potřebuje mít každý kosmonaut, a dojít až do cíle, kde na ně čekala zasloužená odměna. Kdo prošel celým kosmonautským výcvikem, mohl v cíli nasednout do vesmírné rakety; pro účastníky byla také otevřena ěáblická hvězdárna, ze které bylo možné pozorovat obřím dalekohledem noční oblohu a promítal se zde krátký pohádkový film.

Vraťme se ale na začátek: ještě než se účastníci vydali na trasu, byl pro ně v prostoru startu připraven oheň, na kterém si mohli opéci buřta.

Počasí bylo pěkné a teplé, úkoly byly nápadité: na jednom stanovišti bylo třeba zapamatovat si kosmické obrazce a procvičit tak svou paměť; zamotáním hlavy a následnou chůzí po kladině podstoupily děti trénink orientace a rovnováhy ve stavu snížené gravitace; výcvik dále zahrnoval prověření znalostí o vesmíru a Sluneční soustavě; zkouška opravy vesmírné rakety připravovala budoucí kosmonauty na nenadálé situace a sběr svítících vzorků neznámé tekutiny je něco, s čím musí dnešní kosmonauti také počítat.

Večer se k radosti všech opravdu vydařil a spokojeni byli všichni: děti, rodiče i organizátoři. Akce, která začínala startem prvních posádek v 17.30 a končila vypuštěním posledních účastníků v 19.30, se nakonec zúčastnilo skoro 450 dětí a všechny stezku hravě zvládly – takže můžeme s jistotou říci, že nedostatku kvalifikovaných kosmonautů se opravdu nemusíme bát a budoucí vesmírný program tak má nakročeno k úspěchu.

Za sobotní akci je třeba poděkovat i všem více než 55 dobrovolníkům – pionýrům i dalším kamarádům, kteří se podíleli na jejím zajištění.

A pokud jste letošní Lesem ke hvězdám propásli, není třeba všeset hlavu. Budeme se na vás těšit i příští rok! Můžete nás ale potkat i dříve, na našich dalších akcích, které pořádáme během celého roku.

Terka Vodvářková, Ondřej Machulda

JE TO TADY!

Výroční zasedání Pionýra je za dveřmi. V této Mozaice se dočtete o jeho přípravě a v příštích se dozvíte o nejdůležitějších výstupech. S jejím vydáním totiž počkáme až po zasedání, abyste informace z něj dostali co nejdříve.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

! 12. 11.	IX. výroční zasedání Pionýra	Pardubice	Pionýr	!
■ 3. – 5. 2. 2017	Ledová Praha	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí	
■ 4. 2. 2017	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí	

NABÍDKA OTEVŘENÝCH AKCÍ PS (z www.pionyr.cz)

■ 18. 10.	Turnaj v malé kopané	Hrádek u Rokycan	PS Hrádek
■ 21. 10.	Svátek dýní	Hrádek u Rokycan	PS Hrádek
■ 28. 10.	Podzim v keramické dílně	Pelhřimov	PS Koloušci Božejov
■ 28. 10.	Běh na Michalovickou Putnu	Michalovice	1. PTS Táborník
■ 25. 11.	Kateřinská lampičková slavnost	Rokycany	PS Hrádek
■ 9. 11.	Herna deskových her	Praha	188. PS T. O. Bobříci

PIONÝRSKÝ SEDMIKVÍTEK – nejbližší termíny

Republiková finále

■ 15. 11.	Clona – uzávěrka přihlášek	Plzeň	Plzeňská KOP
■ 18. – 20. 11.	Folklorní tance	Příbram	KO kraje Vysočina
■ 26. 11.	Tance	Holešov	PS Dr. Mirko Očadlíka
■ 5. 12.	Literární část – uzávěrka přihlášek	Kroměříž	Olomoucko-zlínská KOP
■ 5. 12.	Výtvarná a rukodělná činnost – uzávěrka přihlášek	Holešov	PS Dr. Mirko Očadlíka

Oblastní kola

■ 31. 10.	Výtvarná a rukodělná činnost	Rosice – Pardubický kraj	PS Hugo Sytaře
■ 5. 11.	Všetulské Dostavník – Dětská Porta, Melodie	Holešov Zlínský kraj	PS Dr. Mirko Očadlíka + SVČ Holešov
■ 7. 11.	Výtvarná a rukodělná činnost, Literární část	Kroměříž – Zlínský kraj	Olomoucko-zlínská KOP
■ 11. 13. 11.	Více oblastí	Okříšky – kraj Vysočina	PS Kamarádi cest Okříšky
■ 12. 11.	Více oblastí	Kopřivnice – M. S. kraj	PS Kopřivnice
■ 26. 11.	Výtvarná a rukodělná činnost	Kopřivnice – M. S. kraj	PS Kopřivnice
■ 30. 11.	Clona a Literární část	Jaroměř – K.H. kraj	Královéhradecká krajská organizace

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

Kvalifikace pro výkon volených a jmenovaných funkcí

■ 4. – 6. 11. Ústí nad Labem, Důlce Ústecké PVC

Seminář první pomoci, Seminář Hrajeme si rádi

■ 4. – 6. 11. Zelená Lhota Plzeňské PVC

foto na titulu: Jiří Benc
Lesem ke Hvězdám

1

450 kosmonautů v Ďáblickém háji
Fotoreportáž

2

Vidím rokování veliké
XI. VZP

4

Představení kandidátů
XI. VZP

6

Aktuální zprávy
Zahraničí

8

Sami o sobě
Zprávy ze spolku

10

Víkend plný setkání
Akce!

12

Co se chystá
RESET

14

Svíčky v drátku – Rukodělky
Státní symboly – kvíz

15

Nazujte toulavé boty!
Výlety

16

Týnec nad Sázavou
Geopozvánka

17

Pomahač Patrik
O dětech trochu jiných

18

Symbolika
Aktualita: BESIP

19

Soutěž
Oddil@pionyr.cz

20

PS Jedovnice
Seznamte se

22

V Pionýru je demokracie?
No toto!

24

Aktuality z ústředí
RISP

25

Zájmové oddíly
Góly a přešlapy

26

Zprávy z dění v Pionýru
Předsedův glosář

28

Peter Kubove
Ohlédnutí

29

Právní posilovna
Aktuality

30

Kaleidoskop
výročí a zajímavosti

31

Odstartováno!
tematická fotostránka

32

VIDÍM ROKOVÁNÍ VELIKÉ, JEHOŽ SLÁVA HVĚZD SE DOTÝKÁ!

...aneb co se chystá na IX. výroční zasedání Pionýra

V době, kdy čtete tuto Mozaiku, už mají delegáti výročního zasedání materiály ve schránkách. Tím hlavním v obsahu jednání nadcházejícího výročního zasedání budou – stejně jako pokaždé – volby orgánů Pionýra a úpravy základních dokumentů. Samozřejmě ale budeme mluvit i o dalších věcech.

Pojďme se na této dvoustraně blíže podívat na to, o čem budou jednat delegáti IX. VZP.

STANOVY PIONÝRA

K 1. 1. 2014 vstoupil v účinnost nový Občanský zákoník a přinesl zásadní proměnu do celé řady léta zaběhlých právních odvětví, mezi jinými též do problematiky občanských sdružení. Přes různé katastrofické předpovědi ovšem nenastal právní chaos, ani se nespustila lavina změn v novém předpisu. Nové právní prostředí tak získalo potřebný prostor a čas, aby se skutečně projevilo a „usadilo“.

Totéž je možné uvést o dění v Pionýru, který s přizpůsobením stanov neotálel a přistoupil k němu již v roce 2013. Mohl tak celé přechodné období využít k úpravám svých vnitřních předpisů a konkrétních procesů. Dramaticky proměněnému právnímu prostředí se tak mohl přizpůsobovat postupně. Výsledkem jsou navržené úpravy, které je možné z hlediska zásadnosti pro chod Pionýra považovat spíše za „ladění“ něčeho, co se ukázalo jako v podstatě funkční. To dokládá i skutečnost, že v průběhu téměř tří let nebyly zaznamenány významné kolize stanov s potřebami spolku. Tomu odpovídá i fakt, že návrhů na změny přišlo obsahové komisi jen máličko.

Základní přehled připravovaných změn byl prezentován na oblastních poradách

v prvním čtvrtletí roku 2016. Některé dílčí návrhy byly probírány nejen v rámci obsahové komise, ale také například s předseď KOP nebo s Kontrolní komisí Pionýra.

Proč jsou změny navrženy

Návrh úprav reaguje například na praktické problémy, které se vyskytly při vkládání informací o pobočných spolcích Pionýra do veřejných rejstříků.

Navržena jsou také řešení dílčích nedostatečností stávající úpravy, zlepšení srozumitelnosti textu. Pro příklad: Navržené změny umožní prakticky přenášet některé pravomoci mezi orgány pionýrské skupiny a také připouští možnost, že statutární orgány na úrovni pionýrských skupin a pionýrských center budou pracovat neomezeně dlouhou dobu bez obnovení funkčního období volbou.

A samozřejmě je také navrženo pár textových změn, jazykových úprav, vyjasnění názvosloví (sdružení / spolek) a podobně.

V čem úpravy spočívají

I vzhledem k nutnosti nechat hlavní úpravy z roku 2013 v Pionýru déle zažít, jde tentokrát spíše o technickou novelu, která především zpřesňuje a upravuje některé dílčí postupy.

Například pasáž Organizační výstavba vypadá, jako by byla zcela přepracovaná, ve skutečnosti je jen na základě námětů a požadavků dodaných obsahové komisí upraveno řazení organizačních stupňů, takže vše je krapet „přeházené“ a jinak členěné, ale obsah se významně nemění.

Co se nepovedlo

Pokud zazněly nějaké výrazné výhrady, směřovaly k velkému rozsahu dokumentu. Ovšem požadavku na zkrácení se nedalo vyjít vstříc. Hlavním důvodem je potřeba popisu trojstupňového uspořádání (PS/KOP/Pionýr), když zákonný rámec platného Občanského zákoníku pracuje s dvěma stupni: hlavní a pobočný spolek. Některé také nebyly obsahovou komisí přijaty. Jde jednak o dva návrhy, o kterých byla řeč už i v Mozaice, tedy zvýšení minimálního počtu členů PS a zvýšení minimálního počtu registrovaných oddílů na PS. Vzhledem k tomu, jaký zásah do života spolku by představovaly, je delegátům navržen soubor kroků, které zajistí jejich důkladné prodiskutování na všech úrovních Pionýra.

Do konečného návrhu se nedostaly i některé další návrhy, které jsou podrobněji popsány v důvodové zprávě.

ŘÁD PRO PŘÍPRAVU A JEDNÁNÍ VZP

...sice nepatří k základním dokumentům, ale svým významem se jim dost blíží. Stanovuje pravidla pro celou přípravu i jednání našeho nejvyššího orgánu. Vyplyvají z něj jasné postupy a harmonogram pro zpracování zásadních dokumentů Pionýra, dále upravuje všechny podstatné otázky samotného jednání – jako předkládání návrhů, hlasování, diskuze, zaznamenávání průběhu a podobně. Přispívá tak k tomu, aby zasedání probíhalo spořádaně, férově a bez průtahů a dospělo k výsledkům, které účastníci přijmou za závazné. Pionýrským skupinám (pobočným spolkům) slouží také jako záruka, že informace budou dostupné

s dostatečným předstihem, a srozumitelně popisuje, jak se do přípravy i jednání zapojit.

Co je navrhováno

Úpravy v naprosté většině směřují k jednodušší a operativnější organizaci jednání, mimo jiné například obsahují návrh umožnit využití elektronické komunikace při hlášení delegátů i při zaslání podkladů pro jednání, což by mohlo ušetřit čas i peníze. Hlavní a zásadní změnou je přijetí nového volebního řádu a jeho zařazení jako standardní součásti jednacího řádu. Zde je dobré poukázat na to, že volební řád je předložen také samostatně – s platností pouze pro IX. VZP (o tom více dále). Volební řád, který je přímo součástí navrženého Řádu pro přípravu a jednání VZP, má velmi podobné znění. Odlišnosti jsou dány právě tím, že samostatný dokument je jednorázový, zatímco ten zahrnutý do řádu má platit i pro budoucí výroční zasedání.

Zajímavostí navrženého volebního řádu je oproti dosavadním zvyklostem odlišná práce s hlasy při volbě kandidátů do orgánů Pionýra. V praxi návrh umožňuje při výběru z více kandidátů dát hlas všem, kteří jsou pro voliče přijatelní, aby

si kandidáti s obdobnou voličskou základnou hlasy nepřetahovali. Zvítězí pak ten, kdo je přijatelný pro nejširší okruh voličů. Dále návrh obsahuje spíše drobné jazykové úpravy, upřesnění a doplnění – například rozšiřuje okruh osob, které se mohou VZP účastnit s hlasem poradním.

VOLEBNÍ ŘÁD

Volební řád IX. výročního zasedání Pionýra vychází z obdobného dokumentu, podle kterého probíhaly volby již na minulém výročním zasedání. Některé věci jsou ale v novém návrhu upravené, jde například o nový výše popsaný způsob práce s hlasy, který – pokud bude návrh přijat – bude platit už letos v listopadu, a dále o drobná

upřesnění a vyjasnění textu, například v části věnované tajné a veřejné volbě a podobně.

CO DALŠÍHO SE CHYSTÁ?

Hodnocení

Každé výroční zasedání je také příležitostí ke zhodnocení toho, co se nám v uplynulém období dařilo a na čem je naopak nutné v budoucnu zapracovat. Konkrétně bude mít toto ohlédnutí za minulými třemi roky především dvě podoby. Budou předloženy zprávy o práci jednotlivých orgánů, ve kterých se delegáti dozvědí, co ze svých úkolů dokázaly naplnit. Kromě toho bude také vyhodnoceno usnesení VIII. výročního zasedání Pionýra. I když se s ním samozřejmě průběžně pracuje, tak to musí být opět náš nejvyšší orgán, který učiní finální odevět a posoudí, zda bylo uplynulé období úspěšné.

Něco pro radost

Nakonec nesmíme pominout, že i na formálním jednání, jakým Výroční zasedání Pionýra bezesporu je, by měl být prostor pro radost a poděkování za práci pro děti, kterou lidé v Pionýru odvádějí. A tak, jako pokaždé, bude v programu vyhrazena chvilka na předávání pionýrských ocenění a vyznamenání. A už teď můžeme prozradit, že mezi nimi nebude chybět ani to nejvyšší – Křišťálová vlaštovka. Ale kdo si ji z Pardubic odnese, to je překvapení.

redakce

Povídání o stanovách a řádu vychází z předložených důvodových zpráv. S jejich plným zněním, s návrhem volebního řádu, i se všemi ostatními dokumenty, se můžete seznámit na www.pionyr.cz/vzp.

PŘEDSTAVENÍ KANDIDÁTŮ PRO IX. VZP

Jednou z hlavních pravomocí Výročního zasedání Pionýra je zvolit, kdo bude v dalších letech pracovat v čele našeho spolku. Zde najdete přehled lidí, kteří dosud projevíli vůli ujmout se funkcí ve Výkonném výboru ČRP, Kontrolní a Rozhodčí komisi Pionýra.

Kandidátku připravuje Obsahová komise pro přípravu VZP z přijatých návrhů. Platí princip (na rozdíl od VZP a České rady Pionýra), že zde není žádný orgán zastupitelský – z hlediska poměrné reprezentace KOP. Kandidáti do KKP a RKP a předseda spolku se o hlasy ucházejí přímo, kandidáty na členy výkonného výboru předkládá až předseda Pionýra po svém zvolení. Jde tak svým způsobem o „jeho tým“, se kterým má pracovat na stanovených úkolech.

PŘESEDNA PIONÝRA

Je statutárním orgánem spolku. Co to znamená? Jeho ústy spolek promlouvá a jeho činností spolek vykonává právní úkony – uzavírá smlouvy, žádá o dotační prostředky... Je tím, kdo propojuje organizaci z hlediska vnitřní komunikace – předseda proto svolává zasedání České rady Pionýra, výkonného výboru, pracovních skupin a komisí na republikové úrovni... Vede ústředí, na jeho hlavu padají všechny stížnosti a on řeší maléry – vnitřní i vnější...

Martin Bělohlávek, Mgr.

Pražská organizace Pionýra
PS Záře, PS Čtyřlístek
Rok narození: 1963
Současná funkce: předseda Pionýra, lektor
Kvalifikace: člen rady, garant PVC

„Představy o budoucích úkolech jsem blíže popsal ve svém vyjádření pro Mozaiku Pionýra (v září). Dostanu-li důvěru, existuje sestava lidí, s nimiž bych rád na plnění naznačených úkolů pracoval a předložím je jako kandidáty na členy Výkonného výboru ČRP. Uvedená sestava ještě není úplná.“

Místopředseda Pionýra bude vybrán na VZP podle počtu získaných hlasů, kandidáti jsou zatím tři.

EKONOM PIONÝRA

je zodpovědný za vedení hospodářské a účetní agendy, připravuje a zpracovává podklady pro jednání týkající se hospodaření. Pokud není stanovena jiná osoba, pak také odpovídá za správu majetku Pionýra.

Kateřina Brejchová, Ing.

Pražská organizace Pionýra
63. PS Sosna
Rok narození: 1969
Současná funkce: ekonom Pionýra
Kvalifikace: člen rady, HVT, KOV
Zaměření – ekonomika (kandidát na místopředsedu Pionýra)

ČLENOVÉ VÝKONNÉHO VÝBORU ČRP

Organizují život v Pionýru v různých oblastech jeho činnosti (akce, soutěže, výchovné projekty, vzdělávání...). Scházejí se pravidelně, rozhodují o běžných záležitostech, které nejsou svěřeny do působnosti jiných orgánů. Nesou společnou odpovědnost za posun v práci Pionýra jako celku.

Ludmila Kočí, Mgr.

Olomoucko-zlínská KOP
PC Kroměříž
Rok narození: 1963
Současná funkce: člen VV ČRP
Kvalifikace: člen rady, garant PVC, VPS, HVT
Zaměření – garant ÚPVC

Zuzana Krausová

Středočeská KOP
PS Kamýk nad Vltavou
Rok narození: 1984
Současná funkce: člen VV ČRP
Kvalifikace: člen rady, KOV
Zaměření – nemovitosti Pionýra

Vendula Nejedlá, Ing., PhD.

Pražská organizace Pionýra
63. PS Sosna
Rok narození: 1987
Současná funkce: člen VV ČRP
Kvalifikace: člen rady, VDK, ZZA
Zaměření – vnější vztahy, infostém

Martin Palička

Moravskoslezská KOP
PS J. A. Komenského
Rok narození: 1994
Současná funkce: člen VV KRP
Kvalifikace: člen rady, KOV
Zaměření – obsah činnosti: akce a soutěže

Dušan Pěchota

Jihočeská KOP
PS Jindřichův Hradec
Rok narození: 1974
Současná funkce: člen VV ČRP
Kvalifikace: člen rady, KOV, VPS
Zaměření – vzdělávání, průvodcování (kandidát na místopředsedu Pionýra)

Kateřina Součková, Mgr.

KO kraje Vysočina
PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou
Rok narození: 1986
Současná funkce: člen ČRP a VV ČRP
Kvalifikace: člen rady, VDK, KOV
Zaměření – obsah činnosti: akce a soutěže

Jan Šašek, Ing.

Plzeňská KOP
PS Tuláci Klatovy
Rok narození: 1985
Současná funkce: člen KK KOP
Kvalifikace: člen rady, revizor, KI
Zaměření – řízení kvality

Darina Zdráhalová, Mgr.

Olomoucko-zlínská KOP
2. PS Julia Fučíka Kroměříž
Rok narození: 1959
Současná funkce: místopředseda Pionýra
Kvalifikace: člen rady, KOV, revizor, VPS
Zaměření – obsah činnosti: výchovné programy (kandidát na místopředsedu Pionýra)

KONTROLNÍ KOMISE PIONÝRA

kontroluje nejen hospodaření, ale také naplňování usnesení. Její členové jsou proto přizváni na jednání orgánů Pionýra. Jejím účelem je vnitřní kontrola a předcházení závažným problémům. Členové proto musí uvážlivě volit různé přístupy k problémům, které život organizace přináší – od prakticky metodických až po ryze právní.

Předseda KKP**Marcela Hrdličková**

Olomoucko-zlínská KOP
PS Obránců míru Chropyně
Rok narození: 1966
Současná funkce: předseda KKP
Kvalifikace: člen rady, hospodář, revizor, VPS, KOV

Místopředseda KKP**Karel Weil**

Pražská organizace Pionýra
PS Omega
Rok narození: 1948
Současná funkce: místopředseda
Kontrolní komise Pionýra
Kvalifikace: člen rady, ekonom, revizor

Členové KKP**Daniela Janáčková**

Královéhradecká krajská organizace
PS Za Vodou
Rok narození: 1953
Současná funkce: člen KKP
Kvalifikace: člen rady, revizor, hospodář

Miroslav Maršálek, Ing.

KO kraje Vysočina
PS Jiřího Wolkera, Havlíčkův Brod
Rok narození: 1953
Současná funkce: člen KKP
Kvalifikace: člen rady, revizor, hospodář

Milan Rak, Bc.

Plzeňská KOP
PS Nepomuk
Rok narození: 1988
Současná funkce: člen KK KOP
Kvalifikace: hospodář – člen KK

ROZHODČÍ KOMISE PIONÝRA

rozhoduje sporné otázky ve spolku, například odvolání proti rozhodnutí orgánů. Na žádost předsedy Pionýra vytváří pro spolek závazný výklad Stanov Pionýra. Rozhoduje spory ohledně registrace pobočných spolků a členství. Přezkoumává rozhodnutí o vyloučení členů, rozhoduje o sporných otázkách týkajících se okamžiku vzniku a zániku funkce.

Předseda RKP**Petr Sádovský, Bc.**

Pardubická KOP
PS Franka Elstnera
Rok narození: 1968
Současná funkce: člen RKP
Kvalifikace: člen rady, VPS

Místopředseda RKP**Martin Dobčák, JUDr.**

Jihomoravská KOP
85. PS Letka
Rok narození: 1976
Současná funkce: předseda RKP
Kvalifikace: člen rady, VPS

Členové RKP**Jakub Kořínek, Mgr.**

Pražská organizace Pionýra
Rok narození: 1979
Současná funkce: Člen RKP
Kvalifikace: člen rady, HVT, VPS

Lee Louda, Ing.

Pražská organizace Pionýra
147. PS Galaxie
Rok narození: 1968
Současná funkce: Člen RKP
Kvalifikace: člen rady, VDK, VPS, HVT

To ale nejsou ještě všichni! Práce je dost a ještě se vedou jednání o možném doplnění kandidátů.

NA NÁVŠTĚVĚ VE FINSKU

Olomoucko-zlínští pionýři byli po dvou letech opět na návštěvě Pinskut – finských pionýřů. S čím jsme se po jedenácti srpnových dnech vrátili?

Jaké problémy dnes řeší finští pionýři? Zjistili jsme, že je to skoro stejné, jako u nás, jen někde jsme v řešení o malinko dál. Hledají, co je sjednocuje, a jako jeden ze sjednocujících momentů vidí práci s výchovnými programy Výpravy za poznáním, které jsme jim před dvěma lety přivezli. Požádali nás, abychom jim do jejich podzimního čísla časopisu poslali naše zkušenosti z oddílů.

Řeší otázku spolupráce krajských organizací, pořádání společných akcí, vzájemnou výměnu zkušeností. Kraje jsou tam mnohem větší a mnohem vzdálenější jeden od druhého, spolupráce je tak výrazně problematictější a kraje mají obrovskou tendenci k atomizování spolku.

Usilovně pracují na novelizaci vzdělávacího systému a hledají něco, čemu u nás říkáme „průvodcování“. Nadšeně uvítali možnost se i tady inspirovat našimi zkušenostmi i záměry.

Potýkají se s nedostatkem dobrovolníků, kteří by se věnovali dětem v oddílech,

s dopady ekonomické krize, s pomalým, ale setrvalým poklesem členů.

Mají smělé plány, spoustu nadšení, nové vedení, nový název a krásné moto – ZKUŠENOST – ZÁBAVA – SPOLEČNĚ, které ve své činnosti i plánech do budoucna naplňují. Vloni oslavili 75 let své činnosti a své problémy berou jako velkou výzvu.

Darina Zdráhalová

IZRAELCI (NEJEN) V PRAZE

Začátkem července jsem na webu ČRDM našel možnost přihlásit se do výměnného projektu mezi zástupci organizací dětí a mládeže z ČR a Izraele. Tak jsem to zkusil a ejhle, byl jsem přijat...

Na první schůzce nás Marek, který má celý projekt na starosti, uvedl do obrazu. Na další jsme už dávali náměty na program, vymýšleli seznamovací hry... a za týden začala výměna. Dostal jsem za úkol vyzvednout hosty na letišti. Obavy z jazykové bariéry byly zbytečné, anglicky jsme se domluvili v pohodě. Po chvíli odpočinku v hotelu jsme mohli vyrazit

na prohlídku Prahy, při které kolegové z Izraele hlitali naše památky a na všechno se ptali. Později u večere jsme se blíže seznámili s tím, kdo vlastně jsme a čím se zabývají naše organizace.

Druhý den jsme na ČRDM prezentovali činnost našich spolků a pojídali tradiční české koláče, které si Izraelci oblíbili stejně jako místní pivo. ☺ Následovala návštěva u dobrovolných hasičů na Zličíně – nikdy jsem neviděl dobrovolné hasiče v akci a musím uznat, že je to fakt super. Po krátké debatě a zkoušce naší fyziky při hašení jsme se odebrali zpět na ČRDM, kde na nás čekal můj kamarád Zaid

(původem Irácký uprchlík, kterého jsem sehnal na diskuzi o uprchlické krizi a postavení Čechů k tomuto citlivému tématu. Při asi hodinové diskuzi naši noví přátelé zasypali Zaida všetečnými otázkami.

Třetí den jsem měl na starosti tak trochu já. Dali jsme si sraz na Nových Butovicích a šel jsem kolegům ukázat volně přístupnou přírodu jen kousíček od centra Prahy. Jejich úžas jsem opravdu nečekal. Inu, není se čemu divit, když žijete v zemi, kde je zeleně minimálně. Dál jsme se vypravili do Dejvic omrknout činnost Ligy lesní moudrosti. Musím uznat, že se mi opravdu líbila, stejně jako hostům. Poznal

NA TÁBOŘE V NĚMECKU

K mezinárodnímu táboru IFM-SEI se vracíme ještě jednou, tentokrát očima účastníků z PS Polička.

Tak to byl tedy letos táborový bláznec. Nejdřív 14 dní na Damašku (ne v Sýrii, ale na Vysočině) a pak 14 dní s IFM-SEI v Německu. Na tábor u Norimberka jsme se rozhodli jet proto, že se tam chystali i naši „družební“ woodcrafteri z Londýna, se kterými se scházíme už zhruba pět let tu či tam či onde. Také nás samozřejmě lákalo setkání s lidmi z celého světa. Jelikož tuto akci podpořil Pionýr a Pardubický kraj, byla i cena pro účastníky přijatelná (4 000 Kč), a tak padlo rozhodnutí vyrazit v celkovém počtu 15 lidí.

Čekaly nás stany s podlážkou pro 4–8 lidí, kdo chtěl, mohl si nacpat slámu do pytle a vyrobit vlastní matraci, kdo nechtěl, měl k dispozici palety nebo tvrdou zem. Systém jídla byl pro nás vcelku vyhovující, pouze Angličané občas protestovali proti teplým

obědům a studeným večeřím. Tábor čítající zhruba tři tisíce lidí byl rozdělen na města, města na vesnice a vesnice na jednotlivé delegace. My jsme žili v Modrém městě a ve vsi s názvem Karafiát. Ve stanech zde s námi krom již zmíněných Angličanů byli ještě děti z německého Lübecku.

Táborový režim byl vcelku volný, program se skládal povětšinou z různých workshopů, na které se člověk mohl, nebo nemusel zapsat. Někteří táborníci proto vyspávali téměř celé dopoledne, čímž nemyslím pouze našince. Občas si připravila program i některá delegace. My jsme uspořádali hudební, pohybové a loutkové divadelní dílny, dále odpoledne starých českých dětských her a porůznu hudební sedánky. Byla vcelku legrace slyšet Angličana či Němce říkat: „Cukrkavalimonadačajrumbum“. Jelikož jsme byli motorizovaní, vyjeli jsme si párkrát na výlet a zúčastnili se společného dne v Norimberku. Pohodové město, korzující lidé, pouliční umělci, klid a mír všude, občas žena v šátku... Přesně tenhle obrázek se mi vyjevil, když jsem se vrátil do imigrantsky hysterického Česka.

Poněkud překvapivá pro nás byla politická náplň tábora. Hlavním pořadatelem byl sice IFM-SEI, ale konkrétním byli němečtí SJD Rote Falken, což znamená Socialistické mládí Německa – Rudí Sokolové. Pro nás, kteří jsme prožili reálný socialismus, je něco takového dost problematičtěji přijatelné, ale lidé Západu tohle berou jako věc názoru a o nějakém socialismu našeho typu neuvažují. V jejich programu

jde především o rovnost lidských bytostí ať už podle barvy pleti, orientace, náboženství či pohlaví, o rovnoměrné rozdělení zisků z přírodního bohatství Země a o mír na světě. Nic proti tomu, ale našinec se přeci jen při některých slovech trochu ošívá... Pionýr je jasně apolitická organizace a myslím, že nikdo z nás nezároveň chystat revoluci, nicméně zkušenost zajímavá.

Díky Pardubickému kraji, Pionýru a městu Polička za příspěvky a podporu. Mezinárodní setkání obohacují účastníky, bourají jazykové bariéry, likvidují různé předsudky a proto hurá na další IFM camp... za pět let... uf.

Petr Erbes, Pionýr Polička

jsem nové hry i kamarády. Nakonec jsme se vydali směr Letenská pláň na open air operu Kouzelná flétna. Bylo to opravdu super! Na úplný závěr dne nám ještě kolega z Asociace TOM udělal světelnou show, na kterou asi jen tak nezapomenu (viz. foto).

Čtvrtý den se jelo do Brna. Mne ovšem zradil budík... No nic, za hodinu jsem už seděl v jiném autobuse směr Brno! Nikdy jsem v Brně nebyl a moc jsem od něj nečekal, ale vyvedlo mě z omylu – je to opravdu hezké město. Vyškrábali jsme se na Špilberk (což po obědě nebyl úplně nejlepší nápad) a pak jsme pod ním nakoukli

do činnosti místních skautů – opět jsem se naučil pár nových her a zjistil pár nových faktů o skautech jak z hlediska českého, tak celosvětového.

Následoval den volna a po něm pro mne den školy, kdy jsem se nemohl zapojit, ale věřím, že Slovanská epopej v Národní galerii měla úspěch, stejně jako další prozkoumávání tajů a koutů Prahy.

Poslední den jsme strávili mezi pražskými židovskými památkami, uzavřeli ho společným vyhodnocením první části výměny a volnou debatou při večeři – mimo jiné i o tom, na co se můžeme těšit, až

v listopadu dorazíme do Izraele. Už teď se nemůžu dočkat!

Honza Paulík, 63. PS Sosna,
foto: Marek Krajčí

ČERVENÁ VODA

Na tropickém ostrově

Tábor. Pro spoustu dětí i vedoucích je to neodmyslitelná část léta. Každý rok se snažíme vybrat poutavé téma, jednou je to něco z historie, podruhé třeba pohádka... Tento rok jsme se rozhodli zahrát si známou televizní soutěž – Kdo přežije!

... Po ubytování se v rychlosti rozdělujeme do kmenů a začínáme! Každý kmen představuje jeden kontinent na Zemi a má svojí „poštovní“ schránku ukrytou v lese. První pošta obsahuje barevné šátky typu tunel, které představují život.

Každé ráno si kmeny vyzvedávají ranní úkol, který někdo ošklivě zašifroval. Sběrání rostlin, stavba mohyly, tvorba postavy dle popisu a mnoho dalších úkolů. Letos jsme dokonce připravovali popcorn!

V odpoledním programu přichází tolik očekávaný boj o imunitu. Nejsou to tradiční disciplíny ze soutěže, ale téměř opravdový boj o přežití. Skrytí v terénu vyvolává rozpaky hlavně u mladších dětí, když si na sebe mají namazat bláto, aby nebyly vidět, ale nakonec to zvládají všichni. Překonání řeky suchou nohou bylo pro všechny neméně zábavné.

V průběhu dne hrajeme spousty dalších her, za které získáváme body do boje o nejsoutěživější kmen.

Večer přichází kmenová rada, kdy zástupci z kmenů napíší na papírek jiný kmen, o kterém si myslí, že by měl jít dnes domů. Kmen, který má imunitu, pochopitelně vyřazen být nesmí. Vyřazenému kmenu se pro dnešní večer zhasíná kmenová pochodeň a na mapě světa se posouvá z tropického ostrova blíže ke své domovině. Nakonec vyhrává kmen, který zůstal tropickému ostrovu nejbližší.

Odjezd z tábora doprovází tradiční podepisování triček, výměna kontaktů a lýtostivé slzy nově nabytého přátelství.

S radostí mohu oznámit, že jsme přežili, až na malé oděrky a pár klíšťat, všichni. I přes rozmary počasí jsme si tábor moc užili a už se těšíme na příští rok.

Zbyněk Liška, PS Hraničář

HRÁDEK

Pionýrská skupina Hrádek nelenoší

Pionýrští vedoucí, zástupci Kynologického klubu a knihovny, pod patronací Komise mládeže města Hrádek, připravili pěkné rozloučení s prázdninami. Uskutečnilo se 27. 8. 2016 v přírodním amfiteátru. O hudební doprovod se postarali také pionýři. Nejvíce se řádilo při ptačím tanci a při mašince. Děti se mohly pomazlit s pionýrským psem Tobíkem, soutěžily např. ve střelbě ze vzduchovky a luku, učily se chodit na chůdách, házely míčky a kroužky. Bylo pro ně připraveno vyrábění suvenýrů. Tradiční bylo malování na obličej a výherní buben s odměnami. Během sobotního dopoledne přišlo dvě stě dětí a rodičů. Celá akce byla dotována městem a vyvedlo se krásné slunečné počasí.

V pátek 9. září 2016 připravili pionýrští vedoucí zahájení činnosti všech oddílů. Uskutečnilo se zábavné odpoledne u pionýrských chatkách za Hrádkem. Název Dobrodružství na míru už u nás zdomácněl. Zdařilé akce se zúčastnilo přes devadesát dětí a čtyřicet dospěláků. Vznikly dva nové oddíly, do stávajících šestnácti

oddílů se přihlásili noví zájemci. Mimo rukodělné dílničky, soutěže, promítání fotografií z táborů a výstavky kronik, dostal každý uzeniny a mohl si je opět u táboráku a potom se posilnit limonádou. K dispozici byla nabídka různých sportovních aktivit a ukázky z činnosti zájmových oddílů. V závěru přišel pionýrský pes Tobík a předal všem dětem upomínkovou taštičku plnou různých dárků, které částečně dovoval Pionýr.

Dvacítce vedoucích a instruktorů patří velké poděkování za přípravu a organizaci obou pohodových akcí!

Vlasta Vasková, vedoucí PS Hrádek

KOPŘIVNICE

OlbramChallenge

Letos jsme zažili již 4. ročník outdoor campu OlbramChallenge pro věkovou kategorii 15+, který se nesl se v duchu Hvězdné brány. Jak ho viděla jedna z účastnic?

„Čekáš, že za počítačem zažiješ něco neuvěřitelného a nezapomenutelného? Tak to se mylíš, ale mám pro tebe super zprávu – jsou to pouze dvě slova. OLBRAM CHALLENGE. Jen zde zažiješ, stejně jako letos já a mí přátelé, spoustu nočních i denních her, skoro pětihodinový pěší výlet se zavázanýma očima a nohama, teleportaci každý den přes Stargate na jinou

planetu, běh OlbramRace. To a ještě víc jen a pouze tady...

Během jednoho dne jsme se všichni seznámili a začali táhnout za jeden provaz. Náš kolektiv je rok od roku lepší, a to jenom díky komunikaci a spolupráci. Každý si mnohé uvědomil díky Andymu Winsonovi, Lukáši Gregorovi a hlavně díky Hance a Kubovi Trnčákovým. Naučil se mnoho nových věcí nebo si je znovu osvojil, nyní se umí za celý den ocenit a uvědomit si, za co je vděčný. Byl velký rozdíl, když jsme mluvili o tom, co se nám na táboře líbí a nelíbí první a poslední den. První den bylo 30% odpovědí „NEVÍM“ a poslední den ani 1%. Což je podle mě neuvěřitelné, jak se každý naučil mluvit před ostatními a vyjadřovat přesně to, co chce říct.“

Mistrovství Evropy

Neuvěřitelný úspěch dodgebalového týmu OlbramChallenge (při PS Kopřivnice), který reprezentoval Českou republiku na ME v Paříži. Dodgeball, velice rychlý styl vybíjené se třemi míči najednou, jsme začali hrát před dvěma lety. Tohle bylo naše třetí ME. Za tuto dobu jsme se posunuli až ke kvalitám těch nejlepších států z Evropy. Na loňském ME jsme obsadili 10. místo z 12 zemí a letos v Paříži jsme skončili na 6. místě ze 14. Za námi tedy zůstalo dalších 8 států. Byla to pro nás velká čest a obrovské vítězství, když vezmeme v úvahu, z kolika týmů vybírají nejlepší hráče ostatní země, a my jsme stále jeden tým, ze kterého už mají respekt všechny státy.

Příští rok změříme své síly opět v srpnu, a to ve Skotsku.

Miroslav Klimecký, PS Kopřivnice

PRAHA

LPT Rondel 2016

Čtvrtinu prázdnin strávila třicítka účastníků letošního tábora v překrásném přírodním parku Horní Berounka. Postupně získávali hrady pro krále Karla IV, jehož dobou byla celotáborová hra motivována. Hrad Krakovec, Týřov a Krašov dobyli osobně a na posledním z nich strávili i jednu noc. Mohli si vyzkoušet i netradiční hry jako lakros a interkros, do jejichž tajů je přijela zasvětit i členka vítězného ženského týmu z letošního mistrovství světa. Počasí přálo, takže došlo i na spoustu další zábavy, včetně splouvání řeky Berounky na duších. Účastníci tábora navštívili i pracovníci BESIPu a Policie ČR se svým programem. Při posledním táboráku pak nejlepší z nejlepších byli povýšeni do rytířských stavů nebo získali tituly dvorních dam od samotného krále Karla IV. Ostatní byli odměněni nejen spoustou nových zážitků, ale i několika drobnostmi, které se jim mohou hodit na výletech či dalších táborech.

Zahájení roku

Ve středu 7. 9. 2016 před půl pátou odpoledne začalo být před naší klubovnou v Amforové ulici na Praze 13 živo. Začali se, s předstihem, aby si stihli vypovídat zážitky z prázdnin, scházet členové oddílu Rondel, aby zahájili třetí rok své pravidelné činnosti. Bohužel, někteří členové se omluvili, že kvůli novým školním rozvrhům nebo kvůli novým zájmům již nebudou pokračovat. O to byla větší naše radost z pěti nových členů, kteří s námi byli na letním táboře nebo získali informaci na pondělní Burze kroužků v FZŠ Brdičkova. Někteří zájemci navíc vzkazovali, že přijdou až v druhém zářijovém týdnu. Po přivítání, rychlém poskytnutí informací novým členům a jejich rodičům a krátkém povídání o tom, co nás letos čeká (budeme využívat výchovný program Putování se psem), zbyl

Všechno NEJLEPŠÍ!

- 4. 10. slaví své 60. narozeniny **Milena Maňhalová** z PS Čestice-Podlesáci (Jihočeská KOP).
- 13. 10. slaví své 40. narozeniny **Michal Spurný** z PS Lesní Moudrost (Jihomoravská KOP).
- 14. 10. slaví své 45. narozeniny **Věra Farská** z PS Boskovice (Jihomoravská KOP).
- 14. 10. slaví své 40. narozeniny **Jan Novák** ze 103. PS Františka Soukala (Pražská OP).
- 19. 10. slaví své 40. narozeniny **Hana Šilhavá** z PS Klub dětí Dobrovice (Středočeská KOP).
- 19. 10. slaví své 55. narozeniny **Jiří Šmerda** z PS Bystřice pod Hostýnem (Olomoucko-zlínská KOP).
- 28. 10. slaví své 65. narozeniny **Albína Koloničná** z PS MOV (Pardubická KOP).
- 30. 10. slaví své 55. narozeniny **Marie Houdková** z PS Hugo Sytaře, předsedkyně Pardubické KOP.

Blahopřejeme!

čas pouze tak na jednu společnou fotografii, kterou vám posíláme s přáním mnoha hezkých společných akcí.

Petr Kubů, PO Rondel

VÍKEND PLNÝ SETKÁNÍ

Víkend 16. až 18. září byl výjimečný tím, že proběhlo hned několik krajských pionýrských setkání. Jak se povedla, se dočtete ve zprávách od jejich účastníků...

SETKÁNÍ VEDOUČÍCH V JIHMORAVSKÉM KRAJI

V polovině září se jelo na 80 vedoucích a instruktorů z Jihomoravského kraje na táborovou základnu za Veverskou Bítýškou, kde probíhalo jejich tradiční setkání. Zde měli možnost se neformálně potkat bez dětí, povědět si novinky nejen z pionýrského života, ale také si vyzkoušet a naučit se mnoho nového, protože celou sobotu probíhaly zajímavé dílny v podobném duchu, jako známe z Kamínek.

Hned po snídani si účastníci mohli vybrat, zda si budou lámat hlavu nad šiframi, vyzkouší si drobné rukodělny pro nepřízeň počasí na táboře nebo si ověří svoji finanční gramotnost. Další hodinu a půl dlouhý blok nabízel dílnu improvizace, seminář o řešení problémů se šikanou v oddíle, nebo hru famfrpál, kterou nám představil bronzový medailista z mistrovství světa v této hře. Odpoledne se diskutovalo nad tvorbou akcí pro náctileté, ukázali jsme si, jak je možné zapojit environmentální výchovu do života oddílu, a také bylo možné si zahrát strategickou hru. V posledním bloku před večerí si účastníci vyrobili reflexní prvky na batohy, naučili se několik netradičních her vhodných na hřiště nebo si vyzkoušeli první pomoc při ošetřování úrazů, které díky masírování vypadaly jako ze života.

K večeri bylo možné si vybrat z velkého množství grilovaného masa, zeleniny i sýrů, které nám připravili lektoři kurzu vaření GastroChef. A ti, kteří toho neměli po celém náročném dni dost, se zapojili do záchrany světa před roboty, což byla noční strategická hra, ve které se z budoucnosti vrací tým „Návštěvníků“, který

má za úkol odstranit vynálezce robotů, zničit továrnu na jejich výrobu a pomoci petice zakázat výzkum umělé inteligence. Mimo toto všechno se v páteční večer sešli náčelníci oddílů ze Sdružení pionýrských tábornických oddílů (SPTO), aby probrali společné akce na následující školní rok a předběžně se domluvili na pořadatelsví akcí na rok 2017/18.

Dle názoru organizátorů a účastníků se letošní setkání až na krátkou deštovou přeháňku vydařilo a těšíme se, až se opět sejdem příští rok.

Jirka Balej

PIONÝŘI Z PARDUBICKÉHO KRAJE VE SVRATOUCHU

Tak jako po létu přijde podzim, tak zase v září začíná náš pionýrský rok. Pionýři jsou přece parta, která táhne za jeden provaz, když síly a možnosti jednotlivců jsou různé. Různé jsou i zájmy, znalosti a potřeby dětí a dospěláků, kteří tuhle partu tvoří. A všechno tohle jsme si vyzkoušeli na podzimním setkání pionýrských oddílů Pardubického kraje, které proběhlo 16. – 18. září ve Svatouchu na základně RS Naděje. Zúčastnila se PS Přátelství Pardubice, PS Vysočina Svitavy, PS Hugo Sytaře Rosice a PS Vodní sporty. Po tři dny se soutěžilo, jedlo i odpočívalo.

V sobotu dopoledne se rozehrával turnaj ve vybíjené. Odpoledne nás čekal branný závod ve dvojicích. Po něm jsme se rozdělili do dvou skupin, první skupina navštívila okolí zámečku Karlštejn a přírodní útvar „Zkamenělý zámek“, druhá pak hledala kešky v okolí Svatouchu. Sobotní večer byl nejen ve znamení zábavy, ale i vyhodnocení jednotlivých soutěží. V turnaji ve vybíjené v kategorii mladších zvítězilo družstvo PS Vysočina Svitavy a v kategorii starších PS Hugo Sytaře z Rosic. Zpěv, obdivuhodné kreace na tanečním parketě, ale i společné hry nás provázely celým večerem. V neděli dopoledne proběhla zábavná soutěž „Siamská dvojčata“, při které jsme se hodně nasmláli.

Zkrátka hezký víkend!

Majka Houdková

PIONÝŘI PLZEŇSKA SE SEŠLI U SUŠICE

Ve dnech 16. – 18. září jsme se zúčastnili Krajského pionýrského setkání v Novém Městečku nedaleko Sušice. Ačkoli jsme se sešly jen tři skupiny – PS Ptáčata Domažlice, PS Otava Sušice, PS Prácheň Horažďovice, co do počtu nás bylo opravdu hodně. Počasí nám příliš nepřálo, avšak organizátoři se se situací zdárně vypořádali a zajistili náhradní program: Navštívili jsme sklárnu v Anníně, kostel svatého Mořice, známý jako Mouřenec, vyrobili si vzpomínkové předměty a v sobotu večer absolvovali stezku odvahy. V neděli ráno jsme se pak všichni rozloučili a rozjeli se ke svým domovům. Tímto děkujeme pořadajícím skupinám za příjemně strávený víkend a krásné vzpomínky.

PS Ptáčata Domažlice

SETKÁNÍ PRAŽSKÝCH PIONÝRŮ JE ZA NÁMI

O víkendu 16. – 18. 9. 2016 se na TZ Morgana u Ledče nad Sázavou uskutečnilo setkání Pionýrů z Prahy. Zúčastnilo se ho 83 zástupců 8 pionýrských skupin

V pátek večer zbyl už jen čas na přivítání, vzájemné představení, postavení stanů a posezení u ohně.

V sobotu dopoledne se jednotlivé skupiny vypravily na výlety po okolí – někdo navštívil záchranou stanici živočichů v Pavlově, někdo zámek v Ledči nad Sázavou.

Po obědě následovala soutěž mezi skupinami, kdy na jednotlivých stanovištích plnily hlídky různé úkoly např. uzly, mapové značky, zdravotvědu, lanové překážky, atd. V průběhu odpoledne také bylo možno se zúčastnit fotosoutěže, kdy si jednotlivé skupiny vylosovaly téma a pak ho měly ztvárnit s tím, že pozadí jim bude přiděláno digitálně.

Po dobré večeři následoval opět oheň a na kytary se hrálo dlouho do noci.

V neděli dopoledne všichni společně vytvářeli 3D obraz „Pionýři na Morganě“ a pak už zbýval čas jen na balení, oběd a následoval odchod na vlak.

Setkání to bylo myslím povedené a dokonce se nám podařilo poručit „větru dešti“ protože za celý víkend spadlo jen pár kapek.

Michal „Krték“ Rejzek

VYDAŘENÉ SETKÁNÍ ODDÍLŮ ÚSTECKÉHO KRAJE

Vydařené bylo i letošní tradiční setkání pionýrských oddílů Ústeckého kraje. Přesunujeme se vždy do jiného místa, kde působí některá naše pionýrská skupina. Tentokrát jsme se sešli 16. – 18. září v Terezíně. Nikoliv ovšem, abychom navštívili místa hrůzy z 2. světové války, která toto město navždy poznamenala. Zaměřili jsme se hlouběji do historie s počátkem v roce 1780, kdy císař Josef II. poklepal na základní kámen tohoto unikátního díla pevnostního stavitelství.

Navštívili jsme část pevnostní soustavy nazývanou Retaranchement 5, nádherně zrestaurovanou a proměněnou v muzeum. Zážitkem hlavně pro děti byla návštěva kasemat. Stejně tak se nám líbilo muzeum v rekonstruovaných prostorách Kavalír 2, což jsou bývalé ubytovací prostory. V nich kavalce a nábytek, dobové uniformy, obrazy, zbraně, kanony a figuríny koní v životní velikosti podpořily naši představivost o životě vojáků, kteří měli bránit České země před útokem Pruska. Prohlídku jsme ukončili u expozice námořní plavby a lodi La Grace. Ve volném čase se všechny výpravy rozeběhly po městě a označovaly pamětihodnosti na slepé mapě. Chomutováci zcela náhodou objevili již nikde neuváděný pomníček, věnovaný Československými pionýry dětem, které v Terezíně zahynuly během 2. světové války.

Vrcholem našich setkání je boj dětí o Putovní pohár Heleny Bišové. Sportovní nadání a bojového ducha prokazovaly opět v turnaji ve vybíjené ve třech kategoriích. Znalosti přírody, tábornictví

a historie pak v Pionýrské ministezičce. S nejnižším součtem dílčích umístění pak putovní pohár obhájila prima parta z pionýrské skupiny Chomutov. Ta byla opět největší výpravou, těsně následována ústeckými Dravci, Dubáky, Libochovičáky, Klášterečáky a domácími pořadajícími Terezíňáky. Dohromady nás bylo skoro sto čtyřicet.

Doporučujeme Terezín jako tip na výpravu, protože nám se tam fakt, opravdu, čestné pionýrské, moc líbilo. Děkujeme za pozvání a těšíme se na shledání za rok.

Pérák, PS Chomutov

STŘEDOČEŠI NEZŮSTALI STRANOU

Už po uzávěrce této Mozaiky (23. – 25. 9.) proběhlo na táborové základně v Čimelicích také Setkání dětí a mládeže ze Středočeského kraje. Tady je z něj alespoň pár fotek.

RESET OSTRAVA 2017

Jak již všichni víte, 16. ročník republikového setkání pionýrských oddílů bude 9. – 11. 6. 2017 v Ostravě. Bude to také první setkání v Moravskoslezském kraji. A víte, kde bylo první republikové setkání a ve kterém roce to bylo?

Bylo to na Rozkoši v roce 1996. Věděli jste, že se tato setkání konala každý rok?

Až od roku 2005 se začal RESET pořádat co dva roky.

Logo ostravského resetu najdete na právě připravovaných webových stránkách, Facebooku, v Mozaice a dokonce i na tričku. Pokud se včas přihlásíte na RESET přes pionýrskou Přihlašovnu (přihlašování bude spuštěno po VZP v listopadu), budete si moci objednat účastnické triko. Přes Přihlašovnu se také budete moci přihlásit k návštěvě ZOO, Světa techniky, U6, Dolu Michal, Dinoparku Ostrava, na vyhlídku ostravské Nové radnice, na prohlídku Landeku s fáráním do dolu, apod.

CO VŠE NAJDETE V OSTRAVĚ?

Landek Park je národní přírodní památka, naučná stezka a úžasné místo, které neprojdete za jednu hodinu. Můžete si zde prohlédnout technické hornické zajímavosti, architekturu, naleznete zde spoustu míst k zastavení a odpočinku, restaurace a občerstvení. Součástí je také řada sportovních ploch, prohlídka s fáráním do dolu, jízda šachetním vláčkem a Landecký quest – hledačka – vycházka s příběhem. Jestli si chcete zatrajdat (projít se) po Landeku a poznat život horníků, je Landecký quest to pravé. Landek je také výborný svou polohou. Jste na okraji Ostravy, ale nasednete na MHD a do 15 minut jste v centru. Cestu do centra si můžete naplánovat dopředu a my vám k tomu zajistíme prohlídku s průvodcem. Ten vám ukáže centrum tak, jak jej i málokterý Ostravák zná.

Dominantou Ostravy je zcela určitě ostravská **Nová Radnice** s vyhlídkou. Díky 86 m vysoké věži se stala nejvyšší radniční budovou v České republice. Zároveň je největším radničním komplexem

v zemi. Ve věži je informační centrum a možnost vyhlídky z terasy ve výšce 73 m. Věž má dvojí světelnou výzdobu: hrany věže jsou opatřeny světelnými řetězy a samotná věž je zespodu nasvícena reflektory. V pravém křídle budovy stále funguje páternoster, jeden z posledních v Ostravě.

Z Nové radnice je to už kousek k ostravské **ZOO**. Je plošně druhou největší ZOO v Česku. Uvidíte v ní téměř 4000 zvířat. ZOO se pořád vylepšuje a mění. Nová je i hlavní brána ve tvaru hrocha, který je také v samotném logu ostravské ZOO. Uvnitř strávíte i několik hodin, když budete chtít projít všechny pavilony, expozice a voliéry, restaurace a stánky se suvenýry. Děti se určitě zabaví ve vodním světě nebo na herních prvcích, které jsou všude okolo. Návštěva naší ZOO určitě není ztrátou času.

A ze ZOO rovnou do **Dinoparku Ostrava**. Tam jsou také zvířata, ale robotická nebo statická. Zajímavostí je, že Dinopark Ostrava vůbec není v Ostravě. Dokonce

neleží ani ve stejném okrese, ale v okrese Karviná v obci Doubrava. Další zajímavostí je to, že je to stavba postavená na místě bývalého dolu Doubrava, který byl uzavřen a srovnán se zemí v roce 2007. Toto prostředí tak poskytuje neopakovatelná zákoutí a terénní nerovnosti, které jsou jako stvořené k ukrytí nějakého dinosaura. Dinopark je zároveň jediná stavba v obci, která má svou ulici – U Dinoparku č. 1.

Dinoparkem jsme se už dostali mimo Ostravu. Opravdu kousek od ostravské ZOO je **Důl Michal** – národní kulturní památka. Prohlídkové trasy jsou rozmanité a působivé. Je možno využít i noční prohlídku. Ta je prováděná podle zájmu návštěvníků. **Noční**

prohlídku zabezpečujeme jen pro skupiny osmi a více osob.

A co je tam ještě? **Stodolní ulice**, nákupní centra, přírodní koupaliště, kryté bazény a **Dolní oblast Vítkovice**, o které bude víc v příští Mozaice.

*Těšíme se na vás!
za MKOP Katka*

SVÍČKY V DRÁTKU

Chcete z obyčejné svíčky udělat neobyčejnou? Velmi efektně vypadá, když svíčku ovineme dekorací z drátku a korálku.

Co budeme potřebovat

- silnější drát
- slabší drát
- větší barevné korálky
- nůžky na drát
- ketlovací kleštičky (mohou se hodit)
- provázek
- svíčku

Jak na to

1. Odměříme (například provázkem), kolik budeme potřebovat silnějšího drátu (minimálně tři otočky okolo svíčky) a ustříhneme jej. Slabší drát ustříhneme 2x delší než silnější.
2. Na slabší drát navlečeme doprostřed větší korálek. Přiložíme jej k silnějšímu drátu a od půlky začneme namotávat slabší drát kolem silnějšího na obě strany.
3. Zbytek slabšího drátu uštípneme na konci.

4. Na koncích smotaných drátů vytvoříme spirálu či esíčka a celý drát potom vytvarujeme do spirály v šířce svíčky. Spirálu na svíčku navlečeme.

inspirace z rukodělné LTŠ na Zelené Lhotě

CO VÍŠ O ČESKÝCH STÁTNÍCH SYMBOLECH?

Až vyjde tato Mozaika, bude nedaleko za námi datum 28. září a zhruba stejně nedaleko před námi 28. října. Dva významné dny, kdy si připomínáme českou státnost. Proto se jistě hodí trochu „provětrat“ i znalosti našich státních symbolů...

1. Z jaké divadelní hry je píseň, kterou jsme si vybrali za hymnu?

- a) Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka
- b) Strakonický dudák
- c) Maryša

2. Kdo je autorem slov k naší státní hymně?

- a) Josef Kajetán Tyl
- b) Karel Čapek
- c) Jan Neruda

3. Proč má český lev dva ocasy?

- a) protože se někdo spletl
- b) protože je to hezké
- c) protože se tím zdůrazní jeho význam

4. Kdo může jet autem, na kterém vlaje prezidentská standarta?

- a) kdokoliv
- b) prezident
- c) premiér

5. Co se nesmí dělat s vlajkou?

- a) malovat na tváře
- b) vyvěsit na svůj dům
- c) tahat po zemi

6. Která barva je na naší vlajce nejdůležitější?

- a) červená
- b) bílá
- c) modrá

7. Kolik má prezident České republiky státních pečetidel?

- a) jedno
- b) tři
- c) pět

8. Co by měli chlapci udělat, když začne hrát státní hymna a mají čepici na hlavě?

- a) sundat ji
- b) nechat si ji na hlavě
- c) mávat s ní

9. Jaký byl název naší hymny / o jakou se jednalo píseň předtím, než se začala jako hymna používat píseň „Kde domov můj“?

- a) ach synku, synku
- b) ó hřebíčku zahradnický
- c) rozvíje se poupátko

Správné odpovědi

1. a), 2. a), 3. c), 4. b), 5. c), 6. b), 7. a), 8. a), 9. a)

zdroj: www.radiojunior.cz

NAZUJTE TOULAVÉ BOTY

Protože pionýři chodí na výlety v každém ročním období, pokračuje samozřejmě i náš seriál představující zajímavá místa, kam byste se mohli vyrazit podívat. A jestli máte vlastní tipy, nezapomeňte se o ně podělit a poslat je do redakce. Díky!

SKLÁRNA GLASSTAR NENAČOVICE

Kraj: Středočeský

Barevná zvířata nabíraná a foukaná, skleněné ovoce a zelenina, skleněné bonbony, tahané i foukané vázy, mísy a koše, svícny, zvonky a barevné kalíšky, těžítka, skleněné květiny, závěsné koule – tohle všechno a spousty dalších věcí vyrábí malá rodinná sklářská huť v Nenačovicích u Berouna. Můžete se sem s dětmi přijít podívat, jak vypadá sklářská dílna, jak se sklo vyrábí a zpracovává, a hlavně – děti si leckdy mohou nějaký ten „šišoid“ samy vyfouknout.

Více informací: www.ceske-sklo.cz/glasstar

NÁRODNÍ HŘEBČÍN KLADRUBY NAD LABEM

Kraj: Pardubický

Na podzim loňského roku otevřel své brány po téměř dvou letech rekonstrukčních prací Národní hřebčín v Kladruzech nad Labem, který patří mezi nejstarší velké hřebčíny na světě a je domovem proslulých starokladrubských běloušů. A právě tyto bělouše si nechala na objednávku dovézt Alžběta II. Opravovalo se také v lesovně, kde je bude živá expozice původního řemesla sedlářství, lesnictví a část věnovaná dětem, včetně simulátoru jízdy spřežením.

Více informací: www.nhkladruby.cz

MUZEUM ČOKOLÁDY A MARCIPÁNU

Kraj: Jihočeský

V Táboře se nechme zlákat také vůní kakaa a mandlí a vstupme do sladkého světa čokolády a marcipánu! V první části expozice se seznámíme s historií výroby a způsobem zpracování čokolády a druhá část expozice je věnována marcipánu. Šikovné ruce se vyřádí ve stálé dílně, kde je možné modelovat z marcipánu nebo odlévat čokoládové figurky. Děti nadchne peklo a perníková chaloupka v pohádkovém sklepe.

Vstupné: 130 Kč, děti 70 Kč

Více informací: www.cokomuzeum.cz

KINO STARÝCH DOBRÝCH ČASŮ

Kraj: Praha

Kino Ponrepo v Bartolomějské ulici přináší každou neděli ve školním roce od 15 do 17 hodin filmové odpoledne. Děti zde mohou vidět klasické, ale také méně známé snímky. Nechybí samozřejmě ani animované filmy, celovečerní pohádky. Každý program doplňuje průvodní slovo filmových klaunů, živý hudební doprovod na klavír, tvůrčí dílna nebo jiná aktivita. Představení je určeno dětem od tří do devíti let, ale pobaví se i rodiče a prarodiče.

Vstupné: 80 Kč, děti 50 Kč

Více informací: nfa.cz/cz/kino-ponrepo/

TÝNEC NAD SÁZAVOU

Město Týnec nad Sázavou se nachází v okrese Benešov ve Středočeském kraji v místech, kudy vedla prastará obchodní cesta z jižních Čech na Prahu. Nejstarší stavební památky pochází z přelomu 1. a 2. tisíciletí. Dominantou historického jádra města je románská rotunda. K ní patřil sídelní objekt, který měl kůlovou konstrukci a pocházel asi z 11. století. Na jeho místě potom vznikl na přelomu 12. a 13. století kamenný románský palác a později obranná hranolová věž, která se dochovala dodnes. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318, kdy dokládá, že majitelem hradu byl Oldřich z Týnce. Majitelé hradu se postupně střídali, až nakonec po bitvě na Bílé Hoře byl majetek zkonfiskován a roku 1622 prodán Albrechtovi z Valdštejna. V roce 1627 byl hrad vypálen, následně opraven, ale v roce 1651 vyhořel podruhé a od té doby pustl. Teprve v roce 1785 hrabě František Josef z Vrtby zanedbaný Týnec opět povzněl. Zavedl zde výrobou kameninového zboží a k továrním účelům nechal upravit i Týnecký hrad s románskou rotundou. Největší rozmach Týnce však nastává ve 30. letech minulého století příchodem pražského továrníka Ing. Františka Janečka, který nechal na pravém břehu Sázavy postavit moderní slévárnu hliníku, oceli a barevných kovů (dnes a. s. Metaz) a na levém břehu zakoupil objekt bývalé přádelny, kde zahájil výrobu motocyklů JAWA a osobních vozů MINOR.

A teď už pojďme lovit kešky. Ať už přijedete do Týnce vlakem nebo autobusem (obě nádraží jsou vedle sebe), kousek od autobusového nádraží najdete začátek naučné stezky, která seznamuje návštěvníky s historií, přírodními, kulturními a technickými zajímavostmi města a okolí. Součástí je i pasáž věnovaná geocachingu. Stezka je 5,5 km dlouhá a má 9 zastávek. A také tu je multina *Po stopach turistu* (GC58K1J). Tak s chutí do toho a pořádně koukat na tabule.

U románského hradu v Týnci nad Sázavou najdete poměrně jednoduchou tradičku *Doma je doma* (GC113G2) a v druhém podlaží hradní věže kolonii netopýra velkého. Takže až se půjdete na věž podívat, tak pssst, nerušit.

Pokud budete pokračovat po naučné stezce, čeká na vás ještě tradička *Pamatný strom* (GC58K16) a mysterka *Vyhled na Týnec nad Sázavou* (GC58K1X). Pak už zpět do Týnce, kde piokačeru udělá určitě radost letterbox keš *Vila Ing. Janečka* (GC58K22). Do této kešky pohodlně uložíte trackovatelné (sledovatelné) předměty.

Poslední keška na naučné stezce je mysterka *Týnecká kamenina* (GC6K320), v jejímž listingu se dozvíte o historii týnecké manufaktury na kameninu. Při řešení úlohy si určitě pořádně prohlédnete budovu, která je dnes rodinným hotelem a sídlí zde i infocentrum.

Z Týnce nad Sázavou se můžete vydat třeba pěšky na Zbořený Kostelec, kde na vás cestou čeká *SUDOKUKES* (GC648J8), která je na geocaching.com označena jako tradička s tříhvězdičkovým terénem. Pro ty, koho by zlákala mysterka *JAWA - Lidový motocykl za lidovou cenu* (GC57DD6) máme upozornění, že je umístěna hodně vysoko a bez potřebného vybavení se ke keši nedostanete. Velmi jednoduchá multina *Lavka Zbořeny Kostelec* (GC60A5G) nabízí pohled na zříceninu hradu, kde lze odlovit tradičku *Jirko, Jirko!* (GC18B7X).

Týnec nad Sázavou je i oblíbené nástupní místo pro vodáky, kteří si chtějí vychutnat peřejovitý úsek Týnec – Pikovice. I vodáci mají možnost si cestou nějakou tu kešku odlovit, například tradičky *Jez Podelusy* (GC218KX), *Mlyn Břejlov* (GC1RKVE), *Jez Kanov* (GC218NV), *Jez Penkava* (GC218QG) a *Jez Zampach* (GC218DX), které jsou součástí série a potřebujete je k odloveníysterky *Jezy dolni Sazavy* (GC218DX).

Do Týnce nad Sázavou se dostanete autobusem, například z Prahy sem jezdí i příměstské linky. Pokud zvolíte vlak, najdete Týnec na trati 210 (Praha – Vrané nad Vltavou – Čerčany) a projedete se okolo řeky Sázavy.

Anička

POMAHAČ PATRIK

Patrik patřil mezi nejoblíbenější děti. Proč by taky ne, když opravdu často s něčím pomáhal ostatním. Skoro by si člověk řekl – ztělesněný ideál Pionýra. Navíc měl dar empatie, a tak velmi citlivě odhadl situaci, ve které může být užitečný. Nevířal se a toho si také všichni rychle všimli. Jeden by si řekl, že takové dítě snad ani žádný problém mít nemůže. Život ale ukazuje, že nic není černobílé. Patrik totiž nechtěl hrát hry, ve kterých se stával soupeřem.

Možná si řeknete, že to není problém. Potíž by mohla být spíš s tím, kdyby ho ostatní využívali. To by se asi skutečně mohlo stát, Patrik měl ovšem odhad na situaci. Stejně empaticky, jako pomoc nabízel, tak s ní také šetřil. Na dotaz: „Nemůžeš mi sbalit spacák?“, říkal vždycky. „Můžu ti pomáhat, ale začít musíš sám...“ V tomto ohledu znal svoji cenu. Jeho slabina byla někde jinde. Vlastně to ani jako slabina zpočátku nevypadalo. Když jsme například hráli nějakou deskovou hru, ve které se uplatnila role „bankéře“, Patrik po ní rychle sáhl. To ale není nic neobvyklého. O tuto úlohu se děti „perou“ často. Nebylo ani nápadné, že se k této funkci Patrik hlásil často.

Až později jsme si všimli, že Patrik prostě tento typ her nehrál. Nehrál vlastně kdykoli se měl poměřovat s vrstevníky. Tak ještě podpořit soutěžního ducha a pomoci svému týmu – to ještě šlo. Ale hrám, ve kterých máte porazit své kamarády, se důsledně vyhýbal. A to žádný posuv nastal ani po roce, kdy náš oddíl velmi pravidelně navštěvoval. Určitě by to jeho nesoutěžení nezpůsobilo odchod z oddílu, ale život prostě nějaké poměrování vždycky přinese a je dobré se na to nějakým způsobem připravit. Tak jsme si začali uvědomovat, že jinak skvělému Patrikovi budeme muset nějak pomoci pro změnu my. Jenže otázka zní jak?

Všemožné nabídky, povzbuzování, rady, hecování apod. nic nepomáhalo. Vždycky si nakonec prosadil svou. Ani hraní po dvojicích (např. za jednu herní postavu) nebylo

vždycky účinné. Zkrátka už to vypadalo jako bludný kruh, ze kterého není cesty ven. Přesto se v nitru toho malého člověka zřejmě odehrával velký boj. Obava z prohry, špatného hodnocení a pocitu být poslední zřejmě byla silnější než touha zkusit si něco opravdu zahrát. Nedokázal riskovat ztrátu svých „kladných bodů“ ve společenském žebříčku oddílu.

Přesto se po čase ukázalo, že počet situací, kdy musel alespoň na chvíli zastat roli některého z hráčů, se přece jen zvýšil. Nejčastěji k tomu docházelo, když se podmínky pro hru nějak zhroutily. Například, když si některého z hráčů vyzvedli rodiče o chvilku dříve a někdo musel hrát místo něj. Nebo třeba když šlo o hry, které mají vyplňovat čas, kdy všechny děti nemohou dělat nějakou činnost najednou, nebo třeba čekají, až jim nějaký „výrobek uschne před položením další vrstvy...“ V takových situacích motivace pomoci hře vítězila nad rizikem ztráty ve hře – která by se bez něj nedala hrát vůbec – tedy rovnou byla prohrou pro všechny.

Možná šlo o malý krok pro Patrika, ale pro nás se tím najednou otevřela velká šance, jak se s Patrikovou slabinou vypořádat. Pečlivě jsme proto sledovali, které hry Patrik hraje a jakých rolí se v nich ujímá. Při organizování drobných her jsme se pak

snažili navozovat stejné nebo alespoň podobné podmínky, a tak se Patrik postupně začal chytat i v těch jeho „neoblíbených“ soutěživých hrách. No a my jsme si mohli říct, že se nám podařilo pomoci někomu, kdo nám tu pomoc určitě nezůstane dlužen – i když se pro to nepomáhá...

Poznámka: Jak se takové dítě zachová v případě, že všichni plní nějaký soutěžní úkol? Na to není jednoduchá odpověď, protože i reakce dětí může být rozličná. Některé děti si rovnou třeba i „sednou stranou“, jiné se do hry zapojí. O to složitější pak bývá takový problém rozpoznat.

Tom a kolektiv autorů

PŘÍČINY:

- Slabé sebehodnocení u dětí vede k nechuti soutěžit, nebo naopak k závislosti na soutěžení. V obou případech je potřeba pracovat s jejich vlastním sebepojetím.
- Neschopnost dětí vypořádat se s pocitem výhry a prohry.
- Vliv mají také předešlé zkušenosti – z jiných kroužků, z rodiny, ze školy apod.
- U starších dětí a „vyspělejších jedinců“ může jít o zaměření pozornosti jinam než na výkon – tedy na proces hry nebo na vztahy mezi lidmi.

CO DĚAT:

- Postupovat obezřetně, zbytečně dítě do soutěžení nenutit.
- Chválit dítě za každý úspěch ve hře a především za jeho zapojení.
- Pokusit se využít motivace pomoci a nechat dítě hrát ve skupině či alespoň ve dvojici.
- Pečlivě sledovat situace, ve kterých se dítě odhodlalo k aktivitě, a pokusit se takové situace navozovat.
- Využít můžete i olympijské heslo – není důležité vyhrát, ale zúčastnit se...

VYSLOVIT NEVYSLOVITELNÉ

Takovýto nadpis může leckdo vnímat jako paradox – logický spor. Vyjděme však z toho, že titulky protimluv unese – a naznačí čtenáři, že se bude jednat o něco hodného zamýšlení. Zkusíme na malém prostoru pohovořit o myšlence, že symboly obsahují zhuštěnou zkušenost. A my ji máme nějak srozumitelně a příjemně přiblížit.

Často pracujeme se symbolickými obrazy, a musíme se naučit s nimi dobře zacházet. Například pohádky a mýty jsou – symbolicky © – kouzelné zrcadlo. Pohádka či legenda má úplně jiné kouzlo pro dospělého než pro dítě. Ale jejich síla oslovit člověka je evidentní v každém věku. Už řecký filosof Prótagoras položil otázku, zda lidé naslouchají raději příběhům, nebo rozumovému objasňování jednotlivých myšlenek?

V naší praxi to platí přece také: příběhy vedoucímu i pionýrům přináší pointu, přesněji nečekání, a tím oslovující závěr. (Do činnosti se tak vnáší moment radosti a objevování.) Rozhodně je k vnímání příjemnější. Dobrý vedoucí zařazuje hru i vyprávění do programu v okamžiku, kdy chce jejich pomocí děti něco naučit. Tomu je nakonec podroben i výběr příběhu či hrové aktivity – a naplňuje princip učení hrou. Kdo do takového „kouzelného zrcadla“ pohlédne, vedle rozuzlení objeví i sám sebe v novém světle. Tajemství dobrého vedoucího-vypravěče je v tom, že dokáže toto kouzelné zrcadlo nastavit svým posluchačům.

Každý symbol v sobě spojuje rozumový i citový rozměr. Proto platí, že symboly nemůžeme vykládat jen podle jejich věcné stránky, či podle toho, jak se jeví naší přímé smyslové zkušenosti. Například dotknou se kamene a ucítím chlad, jiný ovšem vnímá jeho pevnost, další pocituje nepřítelství – ví, že může sloužit jako zbraň apod. I symboly je proto nutné užívat s rozmyslem.

SYMBOL V PRAXI ANEB – MÍSTO KŘIKU...

Když si kdokoli dá ukazováček na ústa, všichni vědí, oč jde: symbolicky zřetelný signál. Ovšem ne vždy viditelný, proto v řadě oddílů funguje prostý pohyb: zvednutí ruky. A místo hlasitého dožadování se ticha funguje jako mávnutí kouzelného proutku.

Pro oddílovou praxi je velmi praktické, domluvit si podobná znamení (SYMBOLY).

ZANECHAT SVŮJ OTISK...

Titulek sice nabízí několik výkladů, ale my se soustředíme na jediný z nich – základní: podepsat se.

Prvotní význam „zanechání svého otisku“ spočívá ve vůli stvrdit symbolicky totožnost autora i jeho vztah k napsanému textu, tj. označit cosi znamením souhlasu, správnosti či dokonce záruky. Přímou to vybízí k využití nějakého symbolu, šifry či značky. Časem se ustálil požadavek: uvést své jméno (a příjmení), v některých částech světa též otisk prstu. Užíval se i tzv. monogram, což je značka, která se skládá ze dvou či více (většinou počátečních) písmen nebo číslic sestavených do obrazce (ostatně monogramy se používaly jako značky státníků na mincích a medailích). Karel Veliký byl první vladař, který použil svůj monogram místo podpisu na oficiálních dokumentech. Ze stejné doby, tj. středověku, pochází také symbol – tři křížky, které sloužily jako zkrácený a univerzální podpis negramotného člověka (viz rámeček).

Spolutvůrce skautingu a zakladatel woodcraftu, E. T. Seton, používal u podpisu, někdy místo něho, vlčí stopu. U nás je jistě nej-

známější značkou (místo podpisu) rovnostranný trojúhelník, který užíval jako charakteristickou značku pod fejetony Jan Neruda.

Nezadržitelný postup technického pokroku nám pak přináší například elektronický podpis, což je technologické řešení nabízející příjemci (adresát či čtenář) rozumnou míru jistoty, že obsah, který přijal, je autentický – přesněji že pochází od toho, kdo se vydává za jeho autora – ale to už je významně jiný rozměr podpisu...

Martin

ZNAMENÍ RUKY

Tři křížky místo podpisu, to je tzv. znamení ruky, se užívá už několik set let. Ve středověku se za třemi křížky někdy objevovala poznámka napsaná jinou osobou, která potvrzovala, že je vlastnoručně napsal jejich negramotný autor.

Podpis třemi křížky ubýval s rozvojem vzdělanosti a postupným úbytkem negramotnosti. Skutečností ale je, že na úřadech se s ním setkávají i nyní.

LOSOVÁNÍ VÝHERCŮ SOUTĚŽE BESIP JEDE NA TÁBOR

Losování výherců soutěže BESIP jede na tábor

A je to tady. Soutěž „BESIP jede na tábor“ již má své vítěze.

Společně je vylosovali paní Mgr. Judita Stuchlíková z Ministerstva dopravy

(ministrský rada) pan Milan Vaníček, koordinátor BESIP pro ČR, ze 465 účastníků táborů, kteří správně vyřešili soutěžní úkoly.

Výhercům blahopřejeme! (jejich přehled najdete na www.pionyr.cz v aktualitách).

Anna Nováková

SOUTĚŽ

V minulém čísle Mozaiky jsme zmiňovali hru jako základní výchovný prostředek Pionýra. Určitě se k ní budeme ještě několikrát vracet. Prvním návratem bude soutěž – jako zvláštní kategorie her, která má ale zcela specifický výchovný dopad na účastníky. Navíc je možné z drtivé většiny her soutěž vytvořit, a tak je logické, že jim věnujeme jedno pokračování. Pojďme se tedy podívat, jakou má soutěž souvislost s Programem Pionýra a jak působí na děti.

MÁ SE V ODDÍLE SOUTĚŽIT?

Ač některé oddíly a dokonce i celé dětské organizace (např. Woodcraft-folk zcela principiálně) soutěžení odmítají, má tento typ aktivity nezastupitelné místo. Potřeba soutěžení (mezi sebou) a porovnávání je u dětí naprosto přirozená. Je typická pro určitý věk dětí (kolem 10 let) i pro určitou vývojovou fázi (bouření) sociální skupiny – chcete-li oddílu. Oddílový vedoucí může tuto potřebu ignorovat, ale nepomůže si. Pokud dětem nenabídne jasná pravidla porovnávání, vytvoří si je děti samy. Nebo dokonce soupeření nežádoucím způsobem probíhá v skrytu – mimo oči dospělých. Nezbyvá tedy než poštuchovaní mezi dětmi nahradit zápasem či úpolovou*) hrou, závodem apod. Soutěž je ale pro vedoucího také nástrojem, kterým může nastavovat různá kritéria vítězství, upozorňovat na rozmanité kvality osobností a docílit tak toho, že se na vrcholech společenské prestiže postupně vystřídají téměř všichni členové oddílu. Aby k tomu došlo, je nutné vnímat a respektovat věkové a individuální zvláštnosti dětí v oddílu.

Program Pionýra: Respektujeme věkové a individuální zvláštnosti.

CO JE VLASTNĚ SOUTĚŽ?

Každá soutěž má své jasné rysy. Krom zcela jasných kritérií úspěšnosti (nej –rychlejší, –přesnější, –větší...) je to i způsob hodnocení (říká se mu relativní), u kterého úspěch jednoho snižuje šance ostatních. Dalším znakem je tlak, který není kladen na oddíl jako celek. Tlak, který vzniká, zde vyvíjejí jednotlivci sami na sebe navzájem. Pro ně je zajímavé srovnávat se ve výkonech a vynikat jeden nad druhého. Nezastupitelná role vedoucího či rozhodčího spočívá v úzkostném dohledu nad

dodržováním pravidel. Naprosto zásadním výchovným dopadem pak může být obecný respekt dětí vůči pravidlům a vnímání fair play, přestože jejich obcházení je výhodné a někdy i velmi lákavé.

Program Pionýra: Usilujeme o to, aby vyrostl člověk s pevnými zásadami, nepodléhající okamžitým výhodám.

CO SOUTĚŽ PŘINÁŠÍ?

Z ryze psychologického hlediska je soutěžní forma hry silným motivačním nástrojem (stimulem). V průběhu soutěže je člověk schopen vybičovat se k maximálnímu výkonu, veškeré úsilí věnovat k překonávání obtíží, vypořádávat se se svými slabými, objevovat, co ještě neumí a nezvládl, ale také překonávat pokušení vykládat si pravidla jinak – tedy znovu fair play. Odměnou ze soutěže je naplnění jedné z potřeb zmiňovaných i v Maslowově pyramidě – potřeba uznání. A ať už soutěž je, či není korunována výhrou, přináší dvě poměrně zásadní výchovné situace. Porážení se musí vyrovnat se svou prohrou a hledat svoje slabá místa (nestačí říct, že slunce nám svítilo do očí...), aby mohl přemýšlet nad tím, co může příště udělat lépe. Vítězové se nesmí nechat opít slávou a naopak s úctou poděkovat svým soupeřům, že jim výhru umožnili. Pokud to zvládnou, dočkají se upřímné gratulace od protihráčů a hlavně neztratí možnost s nimi bojovat i příště a znovu zažít pocit fér hry. K tomu je určitě potřeba hodně překonání vlastních emocí, které vás ale vynesou na stupně vítězů.

Ideál Pionýra: Překonání – Pionýr se nebojí překážek, je statečný a nepodléhá pohodlnosti.

Jsem trochu zklamaný z toho, že české děti berou hru opravdu vážně. Vůbec se nesmějí a chtějí vyhrát za každou cenu. U nás se hraje pro radost.

Viki, Finsko, mezinárodní tábor v ČR, 2004

ÚSKALÍ SOUTĚŽÍ

Někteří jedinci – zejména děti, mladiství a i někteří dospělí nedovedou sami sebe dostatečně ohodnotit – nejsou vyzrálí a proto se potýkají se svým sebepojetím. Obracují se proto ven a vyhledávají příležitosti k soutěžení, protože soutěže jsou pro ně cestou, jak nalézt své vlastní já. V každém oddílu se určitě najdou děti, které „ujíždí na bodech“... V naší evropské civilizaci vytváříme příležitosti k soutěžení, porovnávání a zápasení, aby lidé poznali vlastní hodnotu.**)

Psychologové se shodují v tom, že zápas k posílení osobnosti nevede (zejména

*) Úpolová hra – je hra, ve které zpravidla několik jedinců najednou spolu zápasí. Přitom spolu „bojují“ držením, tažením, tlakem, zalehnutím apod., vyloučen je přitom jakýkoli surový kontakt (úder, kop, škrábání, úchop za vlasy). Jedním z účelů hry je vytvořit agresivně hráčů přijatelné hranice.

**) Lidské kultury si pro osobnostní dozrání vytvořily mnoho účinných mechanismů, které prostřednictvím různých rituálních her a úkolů umožňují, aby si jinoši uvědomili, že jsou muži (u dívek existují poměrně jasné signály od přírody).

VYZKOUŠEJTE SI

- Přetvořte jednu z vašich oddílových her do podoby soutěže.
- Připravte turnaj pro 4, 5, ... 12 účastníků tak, abyste jej byli schopni stihnout během 90 minut schůzky v některé z her (dáma, páka...) jaký časový limit vyhradíte jednomu zápasu?
- Pozorujte, jak budou děti v oddíle reagovat na vyhodnocení soutěže.
- Uvažovali jste o zapojení do některé ze soutěží Pionýra? Víte o nich?

v rámci jedné sociální skupiny – např. oddílu), dosahuje pravého opaku a navíc odlučuje od ostatních. Prohra kladné sebehodnocení neposílí, ukazuje vlastní omezení a výhry fungují jako droga. Více výher člověka motivuje k většímu soustředění, to ale znamená více porážek a těch, kteří mu „jdou po krku“ a to člověka vhání do pasti. Takové soutěžení navíc vede k povrchním mezilidským vztahům. Pokud si jedinec (a je jedno, zda jde o dítě školou povinné či top manažera) tyto skutečnosti neuvědomí, zůstává se svým neštěstím a sám.

CO PŘIPRAVUJE ÚPVCNA ROK 2017

vzdělávání

Kamínka 2017 – tradiční vzdělávací akce, která účastníkům nabízí tvořivé dílny, semináře, diskuse o dění v Pionýru... Cílem je nejen pionýry vzdělávat, ale nabídnout jim možnost setkávání a potkávání se. Podtrhuje pocit pospolitosti a sounáležitosti ve spolku Pionýr. Akce je plánována na termín 7. – 9. dubna 2017. Místo bude přihlášeným účastníkům sděleno netradiční formou.

Plánovaný je **víkend pro všechny, kteří si rádi hrají**, ale také se dovidají o zážitkové pedagogice. Víkend je plánován na 19. – 21. května 2017 a vedoucím akce bude Pepa Khol, který má úžasné zkušenosti

v této oblasti. Setkání bude ryze činností a rozhodně přihlášení zájemci nebudou litovat. Čeká je zajímavý program, který mohou přenést do svých oddílů nebo na vzdělávací akce pionýrských vzdělávacích center. Místo bude upřesněné na Přihlašovně, kde se mohou zájemci přihlašovat.

Rozhodně v plánu nechybí **LTŠ s rukodělným zaměřením**, která se již zařadila mezi tradiční akce ÚPVC. Táborová základna na Zelené Lhotě a Ivanka Mochurová přivítá zájemce v polovině srpna 2017.

A další akcí, o které bych se ráda zmínila, je **LTŠ pro účastníky 14+** se zážitkovým programem. Nejedná se o klasickou LTŠ, kde účastníci získají kvalifikaci instruktora, nýbrž táborovou školu, kde si prožitkem řadu věcí vyzkouší a díky svým zkušenostem pochopí věci, které se obtížně sdělují slovem. Akce je plánována na 26. 8. – 2. 9. 2017 na táborové základně Bokouš. Účastníky akce přivítá již zmiňovaný Pepa Khol se svým týmem lektorů. Počet účastníků je omezený, takže doporučuji sledovat Mozaiku a Přihlašovnu, kde se dozvíte více.

Lída Kočí
garant ÚPVC

SEZNAMTE SE: PS JEDOVNICE

Mozaiková seznamka tentokrát zaměřila na jih Moravy, do Jedovnic. O rozverných aktivitách i věcech méně veselých jsme si povídali s vedoucí PS Jedovnice Pavlínou Héčovou.

Začni prosím tím, že v pár větách naznačíš, jaká jste vlastně skupina. Kolik vás je, jak dlouho fungujete, co vás nejvíc baví...

Jsmo celkem normální pionýrská skupina fungující v Jedovnicích. Pokud byste se za námi chtěli podívat, jedná se o Moravský kras, jehož přírodu využíváme na svých akcích i schůzkách naplno.

K minulému roku jsme měli registrovaných 60 členů, ale stále nás přibývá, což nás těší. Je to pro nás signál, že asi věci děláme dobře. V Jedovnicích existujeme od obnovení Pionýra v roce 1990. Máme od obce přidělenou klubovnu, ve které pravidelně třikrát týdně probíhají oddílové schůzky, za ta léta ji už máme hezky naplněnou a pro naše podmínky i perfektně vybavenou. Někdy však pociťujeme, že jsou nám její prostory těsné, zvláště když na schůzku dorazí kolem 25 malých dětí, kterých je všude plno. To si potom člověk říká, že s tím nárůstem počtu dětí by měl brzdit. ☺

Nemůžeme si naříkat ani na nedostatek instruktorů a vedoucích. Na každé schůzce je jeden oddílák, který má k ruce dva až tři instruktory ve věku 15+, se kterými na přípravě schůzek spolupracuje. Snažíme se instruktory si držet, protože v dnešní době je těžké najít člověka, který by dobrovolně a zadarmo trávil čas s cizími dětmi, za které nese zodpovědnost. Naštěstí jsme dobrá parta PIO-lidí. Troufám si říct, že spolu trávíme tolik času a víme o sobě toho tolik, že jsme až taková PIO-RODINA.

Když se někdo podívá na vaše stránky, těžko přehledně vysmátou žabu v hlavice, kterou v přehledu oddílů doplňují názvy jako Kuňky, Rosničky, Skokani... Proč zrovna žaby? ☺

Naše stránky poslední dobou trochu spí, na těch bychom chtěli zapracovat, přece jen v dnešní době je dobré být vidět na internetu a rodiče se snaže dostanou k informacím o akcích. Jojo, jmenujeme se Žabky. Vymyslely si to samotné děti. Dnes z těch dětí jsou už také dospěláci. Vůbec jsme v té době netušili, že za pár let přibudou další oddíly Kuňky, Rosničky, Skokani a my dospělí si z legrace říkáme Ropuchy.

Jednu dobu byl i pokus o založení Pulců – schůzky pro předškolní děti. Nad názvy nikdo moc nepřemýšlel, spíš vyplynuly automaticky. Různé druhy, které ale vždy patří dohromady pod žaby.

Asi to zapadá do toho, že – jak sami o sobě říkáte – rádi děláte věci v rozverném stylu. Co dalšího si pod tím můžeme představit?

Trošku rozverný, bláznivý, ale hlavně vždy hodně barevný. Takový je náš styl. Snažíme se držet krok s dnešními dětmi, což je dost těžké. Hlavně to děláme tak, aby to bavilo nás, jinak děti poznají, že si na něco hrajete a vůbec je do činnosti nevtáhnete. Nejvíce se vyřádíme na táborech. Hodně se nám líbí, jak své tábory dělá Asociace TOM ve Valašském Meziříčí, dost od nich okoukáváme. Letos jsme měli tábor snů s obrovskou postelí a strojem Kamilem, který zhmotňoval sny. Jelikož v oddílu nám chybí chlapi, snažíme se věci vymyslet tak, abychom je zvládli „dámsky“ technicky. Celotáborovka je jedno velké divadlo se spoustou kostýmů, rekvizit, kde hlavními herci jsou děti, ale to asi všichni znáte.

Vím, že děláte dost akcí v obci, jako kuličkádu, čarodějnice, velký pohádkový les, máte i nějaké další?

Náš kalendář je opravdu nacpaný akcemi. S obcí se snažíme spolupracovat, na akce nám totiž přispívá. Pro blízké okolí pořádáme Pohádkový les, kde děti s rodiči jdou trasu se světýlky a po cestě sbírají razítka od pohádkových postavíček. Na každém stanovišti tak uvidí krátký úryvek z pohádky. Trasa končí na naší základně

v Jedovnicích, kde je ideální zázemí pro opékání špekáčků... Na podzim pořádáme také Drakiádu a Bubušu. Jde o oslavu dýní, soutěží se o nejkrásněji vydlabanou dýni. Děti přijdou ve strašidelných maskách a probíhají soutěže. Na jaře jde o Kuličkádu, hra je výborná a přišla by v zapomnění.

Dřív jsme také pomáhali jiné organizaci s Knižním jarmarkem. Povedlo se ho nastartovat a teď už běží bez naší spolupráce.

Mám i jednu možná nepříjemnou otázku, ale přijít musí. Ví, že jste před několika lety prošli těžkou ztrátou, smrtí bývalé skupinové vedoucí Evy Kovaříkové. Ale jako skupina jste se s tím dokázali vyrovnat, pokračovat. Jak moc to bylo těžké?

Eva Kovaříková dlouhá léta fungovala jako skupinová vedoucí, táborová vedoucí a vychovala mnohé generace dětí, vlastně i mě. V oddíle pak působila jako rádce novým skupinářům, vychovávala si své nástupce a vždy měla trpělivost jim poradit. Její smrt nás zasáhla hlavně v tom, že vám zmizí přítel před očima, že teď se v tom všem plácáme sami, už za vámi nestojí ten přirozený rádce a podporovatel, který ve vás věří, že budete pokračovat dál a nesnadnou štafetu neodhodíte. My se snažíme jí nezklamat a dále spojovat nová přátelství a tvořit nové zážitky pro naše nástupce, kteří po nás, tak jak se to podařilo Kofči, převezmou štafetu dál.

Mluvíš o výchově nástupců. Předpokládám, že pomohla i tomu, že jste si s takovou ránou poradili. Je to taky hlavní důvod, proč průběžně pracujete i s kategorií zvanou 15+?

Snažíme si udržet instruktory, zapojovat je do všech činností, aby věděli, že je potřebujeme, protože kdyby nás nebyl dostatek, tak by se vše hůře dělalo. Občas jen pro ně uděláme nějakou akci, aby se všichni viděli, protože mnoho z nich do škol dojíždí, nebo bydlí na internátě a nevidí se tolik společně. Zajdeme všichni na bowling, plavat, někam jen tak přespat, na Vánoce děláme čajovnu... Někteří u činnosti vydrží aktivně a stanou se oddíláky, atd., ale jsme rádi i za ty, kteří za námi dochází a zůstávají s námi v kontaktu.

Pojďme na chvíli k celému Pionýru. Každý rok probíhají společně celorepublikové akce. Které z nich vás baví a které méně?

Do celorepublikových akcí se moc nezapojujeme. Účastníme se Ledové Prahy, která nás baví a líbí se nám, že nám nabízí možnost projít Prahu s dětmi za minimální náklady. Rádi také pomáháme, takže Květinový den již patří k našim tradičním. Myslím si, že Pionýr se začíná více zviditelňovat, a to je dobře. Konečně odpadne ta hloupá otázka – A vy ještě existujete? © Do více akcí se nezapojujeme, sami jsme si těch svých vymysleli dost.

Zakončíme tradičně. Pověz čtenářům, proč jsi vlastně pionýr? Co ti to dává a co bere?

Spíš mě napadá otázka a proč vlastně nebýt pionýr? Jsem odmalička pionýrem, díky své tetě, která mě jako malou na schůzky brávala. Mám v Pionýru kolem sebe, jak jsem již zmiňovala, perfektní partu přátel a o tu přijít nechci. Dává mi to radost a smysluplně strávený čas. Nepociťuji, že by mě to něco bralo. Možná někdy bych

chtěla mít v hlavě úplně volno od slova Pionýr a nemyslet na vše, co by se mělo, nebo mohlo ještě udělat, zlepšit, připravit, zrealizovat...

ptal se Jakub

PS JEDOVNICE

- **Vznik:** 15. 3. 1990
- **Počet oddílů:** 3 – 4
- **Charakteristika:** všeobecně zaměřený
- **Počet členů:** 60 +
- **Schůzky:** 3 x týdně
- **Věk členů:** 6 – kdo vydrží
- **Počet vedoucích a instruktorů:** 15

VEDOUcí PS

- **Jméno:** Pavlína Héčová (Spajdík)
- **Děti:** vlastní žádné – spousta cizích
- **Má ráda:** optimistické lidi, čokoládu
- **Zaměstnání:** učitelka
- **Funkce v Pionýru:** vedoucí PS, táborová vedoucí oddílu
- **Kontakt:** hecova.p@seznam.cz

NO TOTO: V PIONÝRU JE DEMOKRACIE?!

V úvodním dílu povídání na toto téma jsme slíbili, že tentokrát se podíváme na to, jak do demokracie v Pionýru zasáhl nový Občanský zákoník a spolu s ním také výrazně přepracované Stanovy Pionýra, schválené na podzim roku 2013. Samozřejmě není žádná náhoda, že si na toto téma povídáme, zrovna když se blíží výroční zasedání, některé věci je zkrátka dobré čas od času připomenout...

VELKÉ ZMĚNY

O tom, že Občanský zákoník přinesl spoustu změn, jste se v této Mozaice už mohli dočíst v povídání o připravovaném IX. VZP. Tentokrát se už se stanovami moc „hýbat“ nemusí, ale před třemi lety prošly proměnou skutečně nepřehlédnutelnou. Někteří lidé v Pionýru ji přivítali, mnoho dalších (jako obvykle) příliš nezajímala, byli ale i tací, kteří se jí hodně obávali, další s ní přímo nesouhlasili. To je pochopitelné, každý snáší změny jinak. A tak proběhlo i pár docela hutných výměn názorů, debat, dopisů a podobně. Zaznívaly i věty, jako že s novými stanovami se z Pionýra vytratí poslední zbytky demokracie...

Jak tedy změny ustála demokracie v Pionýru? Asi všichni víme, že celkem bez obtíží přežila. Orgány se dále scházejí, hlasují, rozhoduje v nich většina, zkrátka víceméně vše při starém. Co ale možná tolik lidí nevnímá a před výročním zasedáním je vhodné si to připomenout (připravte se

na šok ☹) – demokracie v Pionýru nejen přežila, ale dokonce posílila! Ptáte se jak? Tady je pár příkladů:

POSÍLENÍ PŘÍMÉ DEMOKRACIE

Pod tímto souslovím si obvykle představíme referendum, v Pionýru je ale přímá demokracie zastoupena výročním zasedáním, jehož pravomoci se obzvlášť v oblasti voleb rozšířily. Proto bude VZP v listopadu volit například všechny jednotlivé členy Výkonného výboru ČRP. Každý jeden pobočný spolek tam může přímo zasáhnout do jeho složení.

ZPŘÍSTUPNĚNÍ FUNKCÍ

Novinkou před třemi lety upravených stanov je také rozšíření pasivního volebního práva – tedy práva být volen. Od novely totiž mohou být všichni pionýrští pracovníci (tedy ti, kdo vykonávají jakoukoli volenou či jmenovanou funkci, takže třeba i patnáctiletí instruktoři) voleni do kolektivních orgánů. Čistě teoreticky si tak lze představit například Českou radu Pionýra s věkovým průměrem pod 18 let...

ROZHODUJÍ VŠICHNI

I když to v praxi není žádná novinka, až po novele bylo ve stanovách jasně zahrnuto právo každého člena spolurozhodovat o činnosti „svého“ oddílu, s tím, že oddíly k tomu zřizují rady a podobné aktivity. Pro mnoho z vás to asi nezní jako velká bomba, vždyť je to něco, co často běžně

TAJNĚ NEBO VEŘEJNĚ – KRÁTKÉ ZAMYŠLENÍ

Někteří čtenáři si možná vybaví jisté napětí na minulém výročním zasedání, ohledně toho, zda by měly volby do orgánů probíhat veřejně nebo tajně. Vše nakonec ukončil jeden z delegátů, který prohlásil, že nemá důvod svůj názor skrývat, navrhl veřejnou volbu a jeho návrh získal většinu hlasů. Přesto ale někteří delegáti byli i poté přesvědčeni, že volba tajná by byla demokratičtější.

Od té doby jsem se „přimotal“ k několika debatám na tohle téma, a když je hodně shrnu, vychází mi z toho, že ani jeden ze způsobů volby nejde prohlásit za jasně demokratičtější.

Jistě, tajná volba umožňuje vyjádřit se bez ohledu na to, co by si o mém rozhodnutí mohl myslet kdokoli další, či – v krajním případě – jaké by pro mě mohlo mít následky. Zastánci tajné volby si proto patrně myslí, že její výsledek přesněji odráží vůli hlasujících.

Ale na druhou stranu, není to spíš autocenzura a obava, že bych vlastní názor musel případně umět obhájit? Vždyť svobodné vyjádření názoru je jedním z hlavních kouzél demokracie. A každý správný demokrat se musí umět vyrovnat s odlišnými (ať už menšinovými nebo převládajícími) názory. Takže opravdu demokratické společenství, tvořené otevřenými lidmi, by žádnou tajnou volbu nemělo potřebovat.

Co si o tom myslíte vy? Klidně nám napište, na názory čtenářů se v Mozaice místo vždycky najde!

Jakub

Věnujte pozornost první bublině...

děláme, dokonce to je jeden z charakteristických rysů Pionýra. Jenže v našem základním dokumentu to dříve chybělo.

CO Z TOHO VLASTNĚ PLYNE?

To je prosté – demokracie je v Pionýru dostatek. Máme spoustu způsobů, jak se podílet na rozhodování na všech úrovních, jak se vyjádřit, odvolat se proti rozhodnutím a tak dále. Nástrojů je dostatek. Vše ostatní, je jen na nás.

redakce

NENÍ ČAS NA PODZIMNÍ LETARGII

aneb aktuálně z ústředí

V minulé Mozaice jste se alespoň zhruba dozvěděli, čím byly naplněné letní měsíce na ústředí. Ale stejně jako v září začal pionýrský rok v oddílech a klubech, rozběhl se i kolotoč operativních záležitostí, z nichž mnohé jsou jen těžko viditelné, i na Ústředí Pionýra. A rovnou hezky zotra, což se trochu podepsalo i na datu dokončení této Mozaiky.

Pojďme ale z koloběhu „vyloupnout“ pár zajímavých aktualit:

- V září a říjnu jako každý rok vrcholí zpracování projektů, které zajišťují

financování činnosti Pionýra, tedy především těch podávaných na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

- V minulé Mozaice byl zmíněn rozběh prací na novém Servisu. V průběhu uplynulých týdnů se zvyšuje frekvence schůzek i mailů a práce pokračují, a tak bude možné zanedlouho prezentovat technický základ nového systému.

- Minule slíbený Zapisník Putování se psem je již ve výrobě a bude prezentován na výročním zasedání v listopadu.

- V RISPu jsou vloženy ověřené „zakládací listiny“ pionýrských skupin.

- Od začátku září probíhají kurzy k účetní tematice na několika místech celé republiky.

A samozřejmě vrcholí i příprava výročního zasedání, té je ale dost místa věnováno na jiných stránkách.

redakce

- Tyjo, já se už těším na zimní spánek!
- Cože? Ty jako myslíš, že tu na něco takového bude klid?

RISP - BLONDÝNA JE ZPĚT

a není sama...

A kam jsme se posunuli? Léto je definitivně pryč a musím přiznat, že příprava nových videonávodů a manuálu zabrala spoustu času a práce. Ale u nich jsme neskoučili a postupně jsme se pustili i do řešení dalších námětů a připomínek, které jsme od vás v posledním roce posbírali.

ZRZ: Tak co dál? O manuálu a návodech jsme si už povídali, čím mě oslníš tentokrát?

BLO: Jak jsem dávala vědět na konci školního roku, všechny připomínky byly rozděleny do čtyř kategorií. Začali jsme samozřejmě s tou nejpočetnější: „se kterými budeme aktuálně pracovat“. Bohužel některé připomínky jsou dost nejasné, takže můžeme jen odhadovat, na co přesně jimi pisatel upozorňoval. Naštěstí u většiny se to poznat dalo. ☺

ZRZ: Ano, pracuje se, pracuje se a co takhle něco konkrétního?

BLO: Konkrétně jsme se nejdříve zaměřili na ty připomínky, které půjdou vyřídit nejrychleji, nevyžadující velký zásah do RISPu, tedy nejsou časově tolik náročné. Jedna z takových konkrétních připomínek se týkala volného typu dokumentu „u lidí“,

stejně jako je tomu u jednotek. A voilá, volný typ je na světě, tedy v RISPu.

ZRZ: Volný typ jsem tak leda já... (Zdravím všechny čtenářky, psát mi můžete na superzrzek@pionyr.cz... ☺). No dobře, co tam máš dalšího?

BLO: „U lidí“ šly vkládat mezi dokumenty pouze výpis z rejstříku trestů a osvědčení o zdravotní způsobilosti, nyní je možné přiložit i zmíněný volný typ. Další novinka se týká také dokumentů, mezi vkládané formáty dokumentů přibýly soubory s příponou .tif, o které byl projeven zájem.

ZRZ: A to jsem si myslel, že nám stačí pdf a jpg, ale proč ne, když to někomu pomůže...

BLO: Jak říkáš. Další vyřešenou připomínkou, respektive námětem, byly e-mailové notifikace, které upozorní nadřazenou jednotku při vytvoření „Hlášení o registraci nových členů“, aby schvalovací proces probíhal rychleji.

ZRZ: Jasný, velký bratr všechno vidí... Ale je fajn, že předsedové KOP budou o nových členech hned vědět.

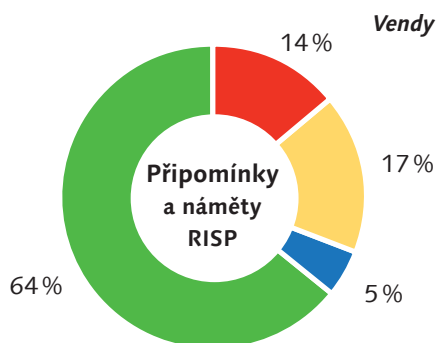
V poho?

Jasně!

BLO: Přesně tak. Jen pro upřesnění – Hlášení o registraci nových členů se stále bude zobrazovat mezi oznámeními, ale navíc odejde e-mail oprávněné osobě na nadřazené jednotce, což, jak jsi poznamenal, jsou předsedové krajských organizací.

O zpracovávání dalších připomínek si povíme zase příště, tak se máme na co těšit. Které asi budou další na řadě?

- Připomínky a náměty, které RISP umí nebo obsahuje
- Připomínky a náměty, se kterými budeme aktuálně pracovat
- Připomínky a náměty, kterými se budeme zabývat později
- Připomínky a náměty obsahující nerealizovatelné věci nebo nedostatečné zadání

ZÁJMOVÉ ODDÍLY

Fenomén, který do práce s dětmi vnesla pionýrská organizace. Někdo může říci, že se jednalo o vynucené či snad nepůvodní řešení. Jiný to zhodnotí jako nejasný výsledek tápání při řešení nesnadné situace, do níž se organizace dostala při strohém propojení se školou. Na každý pád se zrodil nápad, byl pečlivě rozpracován a čas prokázal jeho smysl a životnost.

Jak jsme naznačili minule a jak slibuje i název tohoto seriálu, témata, která pro vás připravujeme, zahrnují pionýrské nezdary i úspěchy. Po minulém povídání o formalizaci činnosti musí následovat zmínka o tom, co bylo jejím protikladem a také snahou o navrácení na správnou cestu. Již v polovině 50. let lidé v Pionýrské organizaci ČSM cítili, že „něco“ není v pořádku, a začali hledat cesty, jak „to něco“ nefunkčního měnit. Mezi jinými náměty se objevily i zájmové oddíly. Viděno z odstupu, byl to jistě gól, krok správným směrem. Jenže, jak se dočtete dále, i dobrý nápad se neprosazuje snadno, a když se prosadí ani pak nejde o všespasitelné řešení, zkrátka – nikdy nic není úplně dokonalé...

POZNÁNÍ NUTNOSTI ZMĚN

Od startu v roce 1949, který provázely vedle přešlapů i zajímavé myšlenky, procházela Pionýrská organizace (původně POJ – Pionýrská organizace Junáka, od r. 1950 PO ČSM) složitým vývojem a v letech 1950–1955 v ní došlo k celé řadě změn, podobně jako v celé společnosti. Obecně je nutné připomenout: nedařilo se ekonomice (což přineslo i měnovou reformu), v politice děsily lidi monstrprocesy, složitá mezinárodní situace hrozila válkou... V PO ČSM měly tyto i další širší společenské souvislosti svůj odraz, těžko bylo očekávat jen radostné výsledky, ať již oficiální rétorika byla jakkoli optimistická

– zdůrazňoval se především nárůst členů (v roce 1957 bylo v PO ČSM organizováno přes 900 000 dětí školního věku v rámci celého Československa).

Shrnuto: organizaci jako celku se příliš nedařilo, rozhodně kvantita převažovala nad kvalitou. Byly oddíly i celé PS, kde se činnost dařila a rozvíjela, jinde byla formální. Na každý pád ovšem vedoucí i ostatní funkcionáři získali nové zkušenosti, přicházely další podněty ze zahraničí... To vše nacházelo svůj odraz i v postupných proměnách – přístupů, názorů... Můžeme si myslet o tehdejší době cokoli, ale objektivní potřeba změn si nakonec prorazila cestu, a tak nakonec došlo k otočení pomyslného kormidla i u těch nejvyšších orgánů.

PŘELOM V DRUHÉ POLOVINĚ 50. LET

Zhruba v letech 1956-7 dozrál plod vůle po změně a nadobro se prosadil názor provést obrat v dosud dominujícím přístupu: organizace uzavřená do prostor školy s tím, že smí nebo má co nejvíce dělat jen takové činnosti, které školu přímo podporují.

Za zvlášť významné, či přímo zlomové je nutné označit jednání Ústředního výboru ČSM v prosinci 1957, kdy se jako úkol stanovilo překonávat představu pionýrské organizace jako prvního pomocníka školy, a naopak věnovat pozornost obohacení činnosti PO tak, aby se tento – na mnoha místech převládající – přístup rozrušil.

Dá se říci, že jde o výrazný návrat k myšlenkám, na nichž vznikala Pionýrská organizace Junáka, ale které ovšem byly překryty praxí vycházející z odlišného přístupu (viz předchozí díl – vazba na školu). Kromě zdůraznění nezbytnosti brát daleko větší zřetel na věkové zvláštnosti dětí, příklonu k přirozeným kolektivům a doporučení přihlížet k jejich bydlišti... se významná část návrhů týkala konkrétních námětů na činnost

rozdělenou podle zájmových oblastí – kultura, technika, turistika, sport, přírodověda. Zájmová činnost dostává zelenou.

STOJÍ ZA ZMÍNKU

Drobnost, kterou lze snadno přehlédnout, ale za pozornost jistě stojí, je čas, ve kterém se vše odehrálo. Od zakládání „školních“ pionýrských skupin uběhlo do zmíněného jednání jen osm let. Za tu dobu byl „školní“ model zaveden, vyzkoušen a uvnitř organizace kritizován do té míry, že následovalo otáčení kormidlem jiným směrem a hledání lepších cest, jak přiblížit pionýrskou činnost dětem. Všichni víme, jakou setrvačnost má organizace o velikosti dnešního Pionýra, proti kterému ale byla tehdejší PO ČSM opravdový Goliáš. A nezapomeňme, že to vše proběhlo v době, která kritice čehokoli inspirovaného Sovětským svazem tak úplně nepřála...

ROZVOJ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI

jako jeden z nástrojů na překonání nedostatků se samozřejmě nezrodil jen tak z čista jasna, rozhodnutí o její podpoře bylo výsledkem určitého vývoje a také – jak bylo připomenuto – reflexe a nápravy pochybení, kdy pionýrská organizace jako celek v předchozích letech jednostranně přenášela na děti společenské úlohy a cíle bez respektování druhé stránky, tj. samotných dětí... Což šlo jednak proti smyslu *dětské* organizace (nahrazující spíše žákovskou samosprávu), tak i proti původním myšlenkám provázejícím vznik organizace. Svoji roli sehrály i vnímané vlivy ze zahraničí – v rozrušování tzv. poškolštěného modelu pionýrské činnosti. Nejdále v tom došli u jugoslávských pionýrů a polských harcerů a – možná překvapivě – i v maďarské pionýrské organizaci, kde již v té době existovaly zájmové oddíly, ba dokonce celé zájmově zaměřené pionýrské skupiny.

PODPORA ZÁJMOVÝM ODDÍLŮM

Myšlenka zakládat zájmové oddíly byla – viděno dnes, s odstupem – pomyslnou špičkou ledovce celkových změn, ale také

se neprosazovala snadno. Zkušenosti odjinud byly slibné, přesto bylo nutné překonat názor odpůrců zájmové činnosti, kteří se obávali, aby jejím prosazováním nedocházelo k porušování požadavku všestranné výchovy a aby nevedla k zúžení výchovného působení...

I když autor „objevu“ zájmového oddílu není a asi ani nebude nikdy znám, myšlenka oddílu majícího přesný a konkrétní program činnosti ve větší míře zaměřený na některou (zájmovou) oblast, ale přesto kombinující různé druhy činností, se prosadila a prokázala svoji životnost.

ZÁJMOVÁ ČINNOST OBCENĚ

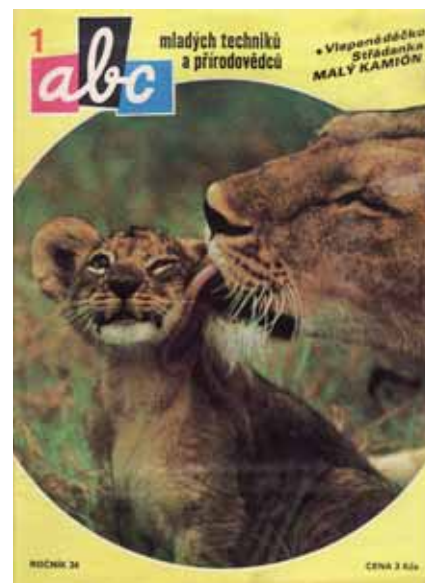
Buďme ovšem důslední a spravedliví – zdaleka totiž nešlo jen o rozhodnutí o zájmových oddílech. Zaměření na zájmovou činnost se promítalo v celé organizaci a mělo mnoho podob. Mimo jiné vznikl v té souvislosti i nový časopis... ještě dnes známé „ABC mladých techniků a přírodovědců“ – časopis, který se stal neobyčejným, ba – dá se říci – unikátním úkazem mezi časopisy, pojímající zájmovou činnost ovšem velmi přístupnou formou. Šlo o „zábavný

a naučný“ časopis, který se od svého zrodu stal stálící – v oblíbenosti i v kvalitě předkládaných textů. Byl v mnoha oborech opravdu *pionýrský* – svoji náplní i neotřelými nápady, jež dlouhá desetiletí přinášel. Činnost získala i jistou formu odměny – pro děti byly k dispozici odznaky, zájmové odznaky, které měly kromě svého obsahového rozměru i podobu hmotnou. Jistě, jen málokdo se žene za odznakem. Zmiňujeme to hlavně proto, abychom doložili, že nešlo o pokus založený na náhlém pohnutí mysli, ale o skutečně promyšlenou a důkladně připravenou programovou proměnu, která byla podepřena i takovýmito drobnostmi.

PROČ TO BYL GÓL

Brzy se ukázalo, že zájmové oddíly jsou pro řadu dětí zajímavé. I proto, že činnost nerozměňují přemírou různých požadavků, ale dítě se může ve zvýšené míře soustředit na určitou, pro ně přitažlivou činnost, díky čemuž nachází větší uspokojení svého příslušného zájmu a může ho také lépe rozvíjet.

Do té doby stálý nedostatek vedoucích „odhalil“ i jednu další tezi – zda právě všeobecnost obsahu není příčinou chybějících vedoucích. Všeobecné požadavky totiž může leckterý vedoucí plnit jen průměrně, což neuspokojuje ani jeho, ani děti – zatímco, když do činnosti promítne i svůj zájem... Zde byly zájmové oddíly dílčí odpovědí, protože všem zapojeným nabízely možnost věnovat se činnosti, která jim byla opravdu blízká. Vedoucí se mohli výrazně více realizovat při přípravě programu, jejich zápal pro věc se snadno přenášel na děti a dále prohluboval i jejich zaujetí.

CO BYLO DÁL

To, že byly zájmové oddíly trefou do středu terče, nedokládaly jen aktuální ohlasy na konci 50. a začátku 60. let. Zájmová činnost se dále vyvíjela a nabývala na významu. V Pionýrské organizaci SSM, tedy po roce 1970, se již (v rámci tzv. výchovného systému PO SSM) hovoří o třech pilířích: prvním byla jednotná soustava základních požadavků (tedy to, co mělo být společné všem pionýrům), druhým **zájmové odznaky** (určené kolektivům) a třetím odznaky odbornosti (pro jednotlivce). Tou dobou již bylo těchto odznaků mnohem více, a ve dvou stupních (respektujících věkové zvláštnosti!), takže vybrat si z nich dokázal opravdu téměř každý. Kluci a holky si z nich vybírali i dalších 20 let, takže na tom asi opravdu něco bylo.

Martin a Jakub

K zájmovým oddílům se ještě vrátíme v příští Mozaice.

Zájmové odznaky

1. stupeň mladší pionýři

Mladý technik

Mladý přírodovědec

Mladý umělec

Mladý sportovec

Mladý turista

Mladý obránce vlasti

Praktická dívka

2. stupeň mladší pionýři

NEJEN VV ČRP

Výkonný výbor České rady Pionýra se sešel v pátek 9. a v sobotu 10. září. Část jednání byla navíc společná s Kontrolní komisí Pionýra a další část s předsedy krajských organizací Pionýra. Kromě toho proběhla i schůzka Obsahové komise IX. VZP, takže to byl opravdu nabitý víkend. Pojdme se stručně podívat na jeho program.

Jako vždy zazněla na úvod řada informací z Pionýra i mimo něj. Například o několika jednáních se zástupci MŠMT ohledně financování činnosti, o průběhu zapisování údajů do spolkového rejstříku, či shrnutí práce sekcí, o které se dále mluvilo podrobněji.

VV ČRP se jako obvykle zabýval různými okruhy témat. Šlo o otázky obsahové, mezi kterými byla například příprava projektu pro rok 2017, postup prací na směrnici o kontrolní činnosti či zprávy o průběhu letních táborů. Rozprava se dotkla také plánovaného finále Dětské Porty, které netypicky proběhne spolu s RESETEM v Ostravě v létě 2017.

Blok jednání byl jako vždy věnován ekonomice, obsahoval zprávy o finančním majetku, o stavu našich nemovitostí a plánech na jejich údržbu, či informace o vypořádání majetku zaniklých PS.

Velká část jednání byla společná s předsedy KOP. S nimi členové VV ČRP probírali například plán jednání orgánů na další funkční období, aktuální informace o evidenci členů, přípravu oblastních porad a jednání ČRP v roce 2017. Podrobně byla prodiskutována obsahová, personální i organizační příprava IX. VZP. Prostor byl věnován i financím, a to jak informacím k vyúčtování letošního roku, tak přípravě rozpočtu na rok příští či požadavkům k dotacím ze strany MŠMT, nebo aktualitám ve věci elektronické evidence tržeb.

redakce

NETRADIČNÍ DEN ČESKÉ STÁTNOSTI

Připomínka smrti sv. Václava, jednoho z prvních Přemyslovců? Dlužno říci, tohle téma v Lukách nad Jihlavou, kam se 28. září 2016 sjeli předsedové KOP, předsedové kontrolních komisí KOP a hospodáři KOP, bylo zcela okrajové. První setkání za tohoto složení naplnilo sváteční den praktickými záležitostmi provádějícími kontrolní činnost v Pionýru.

Bohatá účast dávala tušit, že tentokrát se nechuť podařilo překonat. A rozhodně nešlo o nějaké mlácení prázdné slámy. Základní osou bylo zdůrazňování, že nedůsledná kontrola nám přidělavá práci a starosti, stejně jako že cílem kontroly není šikana, ale odstranění chyb. Protože koneckonců jsme jen lidé a chybující.

Program připravili a jednotlivé programové úseky jednání řídili ekonom Pionýra a členové Kontrolní komise Pionýra – řeč přišla na připravovanou směrnici o hospodaření, otázky účetní závěrky a její přílohy, zajištění povinného sledování o účtování dotací a mnohé další.

Prostor byl i pro všemožné dotazy a odpovědi, část programu byla naplněna i volnou debatou k účetní metodice či rozšiřujícím kursem pro SW MONEY.

Co si budeme povídat: Kontrola není zrovna nejpobulárnější činnost, protože obvykle odhalí naše chyby – a kdo to má rád?! Tohle setkání však mělo přispět ke zlepšení naší práce v této ne vždy populární oblasti. Proto nebylo ani poslední.

Martin

PO DOBRÉM, NEBO PO ZLÉM?

Název článku jsem si vypůjčil od velké osobnosti naší psychologie Zdeňka Matějčka úmyslně. Byl jsem nedávno na semináři o výchově... a řeč přišla – pochopitelně od poznámky, jaké je to Norsko divná země – i na tresty ve výchově, v širší souvislosti o smyslu pochval a trestů.

JE TREST ŠPATNÁ VÝCHOVNÁ METODA?

Módní reformátoři pedagogiky dnes paušálně trest zavrhli a nahradili pozitivní motivací. Co vy na to? Jistě, výchova založená na odměnách – má lepší výsledky než ta založená na trestech. Navíc dítě si s sebou nenese žádná traumata a pravděpodobně ani stresovou poruchu. Ale nezvední odměny časem? A nebude růst jejich „spotřeba“?

Mám totiž obavu, že ze strachu po „korektnosti výchovy“ jsme zapomněli rozznávat míru... Bezpochyby, umění trestat

(přiměřeně) nás nikdo nenaučil, ale umění chválit ano?

Ne, že by na vzpomínaném semináři zmínka o odměnách a trestech přinesla vřavu, ale napětí jistě stoupl.

ODMĚNA A TREST JSOU DVĚ STRANY TĚŽE MINCE

Vášeň u přítomných „pozitivistů“ vzplála jako vyschlá sláma! Kterak si autorka tohoto výroku dovolila na cosi takového jen pomyslet! Ta jen pokrčila rameny. Tsunami kritiky se už ovšem rozeběhla. Překvapilo mne, že nešlo o generační záležitost – ba trochu jakoby ti starší účastníci chtěli zastít své špatné svědomí, že když jsme studovali, přiměřený trest se bral jako normální věc... Pak jsem do toho úmyslně provokativně vnesl drsnou tezi, že

„spravedlnost ve výchově se nedá dosáhnout“, a už jsem byl v ohni palby i já.

NAKONEC OVŠEM REMÍZA

Zvláštní mi na tom přišlo, jak se mnozí účastníci oháněli právě osobností prof. Matějčka, ale když přišla řeč na jeho konkrétní názory – podsouvali svoje a pan profesor sloužil jen jako kouřová clona. Protože – mimo jiné – právě on tvrdil, že (přiměřený a pochopený) trest je součástí výchovy. Blok debaty o trestu a pochvalě nakonec skončil remízou. S hrůzou jsem si však uvědomil, jak snadno lze sklouznout ke zjednodušeným závěrům.

A když už jsem jeho slovy začal, také jimi skončím. Co vím, své krédo vzpomínaný psycholog shrnul do slov: „Rozumět znamená pomáhat.“ Jsou zatraceně aktuální!

Martin

DĚDEK – PETER KUBOVE (*1958 – †2016)

Je naší smutnou povinností oznámit všem kamarádům a vedoucím, že nás navždy opustil Dědek, bývalý dlouholetý skupinový vedoucí. Mnozí z nás začínali svou cestu instruktora či vedoucího pod jeho vedením, někteří byli ještě jako děti na táborech, které vedl. I později, když už nebyl aktivním vedoucím, na nás stále dohlížel a byl nám zkušeným rádcem. Vzpomeňte na něj, prosím, společně s námi.

VZPOMÍNKA PRVNÍ – ZAČÁTKY

Znala jsem ho od svých 7 let, jako ostatně všichni z naší základky. Byl takový, jakého jsem si vždy představovala „hlavase“ – vysoký hromotluk s plnovousem. Uměl se smát, ale i zařvat a už tehdy měl náš respekt. Byl u mého pionýrského slibu i první výpravy a vzal si za ženu mou od-dílovou vedoucí. © Byl u toho, když jsem si převzala svoje první prvňáčky – Severka dnes slaví 32 let. Může za to, že jsem kdysi vyrazila na tábor jako vykulená instruktorka, i za to, jak jsem pak neplánovaně byla programákem. Pod jeho pevnou rukou jsem se stala hospodářkou, později mě naučil Money a účetnictví...

VZPOMÍNKA DRUHÁ – TÁBORY

Všichni ho vidíme, jak stojí opřený o vyvýšený pult u kuchyně. Když jsme stavěli novou, nesměl tam „Dědkův bar“ chybět, i když už s námi na tábory tolik nejezdil. Dnes víme, že tam stál jako náš pevný bod a když se cokoli stalo, tak to prostě vyřešil. Typický byl jeho osobitý humor a nic se neobešlo bez komentáře, vtípku nebo historky. Tehdy jsme ho nenáviděli za to, že skoro nespál, ráno nás budil v 6.30 se slovy „člověku stačí čtyři hodiny spánku“ a pak nás nutil mýt se do půl těla ledovou vodou ze studánky. Byl obrovský „hecař“. Díky jeho „A vo co?“ vznikaly na táboře odpadovky, sklepy, hráze, řezalo se dřevo. Naučil nás milovat tábory a mnohé věci děláme stejně dodnes.

VZPOMÍNKA TŘETÍ – PEVNÁ OPORA

Byl to pionýr – srdcař. Měl charisma, byl výrazná a pro mnohé až kontroverzní osobnost. Vždy si stál za svým úsudkem a učil nás vycházet s lidmi, i když mají jiný názor. Vždy byl připraven poskytnout nám radu a pomoc. Když jsme ho po revoluci s velkou slávou svrhli, abychom následně hodně věcí zmotali a pokazili, vrátil se, bez jediné výčitky nás vytáhl z bláta a znovu se o nás postaral. Pro Pionýr pracoval i na krajské a celostátní úrovni, na skupině zůstal ve vedení i po svém odchodu z funkce skupináře. Má velkou zásluhu

na tom, jaká naše skupina dnes je. Byl zodpovědný a tvrdohlavě dbal na to, aby se věci dělaly, jak mají. Na radě jsme sice všichni věděli, jak se bude hlasovat, ale Dědek si neodpustil ani to závěrečné: „Kdo se zdržel?“ Z jeho „Tak vás tady vítáám“ se stal tradiční zahajovací slogan všech porad.

VZPOMÍNKA POSLEDNÍ – STŘÍPKY

Většina vzpomínek na Dědka se brzy proplete se vzpomínkou na někoho jiného. Jak si Mates propíchl ruku klackem a my jsme ho s Dědkem vezli do nemocnice. Jak nás přišel navštívit sousední tábor z Francie a Dědek s nimi kouřil indiánskou dýmku míru. Jeho život byl prostě propletený s tím naším. Ztrácíme v jeho osobě jednoho z nás příliš brzy. Dědy – my nezapomeneme.

Ze střípků od vedoucích PS Pionýr

Řečkovice z Brna

sepsala Hanča Procházková

JEŠTĚ DOUŠKA:

Každý z uvedených střípků odráží i kus mé osobní zkušenosti s Peterem... Ano, byl občas obtížně skousnutelný pro své až jedovaté poznámky, současně však byl PPD – Pravý pionýrský dřič, ochotný vykonat i nepopulární práci, byla-li potřebná. Hloubku brázd, kterou vryl do dění ve vrcholných orgánech Pionýra, ještě stále mnozí nedocenili, ale já vždy obdivoval. Respekt k němu, stejně jako zážitek, že jsem měl příležitost s ním kus cesty života jít společně, si uchovám. Čest jeho památce.

Martin

PRÁVNÍ CESTOVÁNÍ ČASEM

Jeden z pobočných spolků navrhl zápis nového vedoucího PS do spolkového rejstříku. Návrh byl na předepsaném formuláři, připojen zápis o volbě i souhlas zvoleného. Téměř obratem ovšem přišlo rozhodnutí soudu, že volba je neplatná, neboť byla provedena s tzv. zpětnou účinností – ke dni, který předcházela datu volby. Postupoval soud správně?

Problémem je tedy čas: čas volby a čas vzniku funkce. Vyhledal jsem si různé definice pojmu a zaujala mne jedna fyzikální: „Čas je neprostorové lineární kontinuum, v němž se události stávají ve zjevně nevratném pořadí.“ Z toho vychází nejen běžný život, ale (kupodivu ☺) i právo: Určuje, jak bychom se měli chovat v situacích budoucích (například při nákupu pozemku) i co v budoucnu konat, když už se (v minulosti) stane něco, co jsme tak úplně nechťeli.

Zákonům je vlastní, že vždy platí do budoucna. Analogicky nastávají důsledky našeho jednání až po něm: Teprve až v samoobsluze zaplatím rohlík, stávám se jeho vlastníkem. To, mimo jiné, platí i pro jednání protiprávní: Až poté, co jsem naboural sousedův plot, stávám se škůdcem.

Celé si to můžeme shrnout tak, že právní jednání mohou mít právní následky (tzv. účinky – například změna vlastníka při prodeji) jenom v budoucnu. Proč? Důvodem je požadavek tzv. právní jistoty – musím přece vědět, komu určitá věc v určité

chvilí patří nebo kde jsem byl až do dnešního dne zaměstnán. Pokud by nějaké právní jednání mělo mít účinky v minulosti, mohly by nastat neřešitelné situace: představme si třeba kupní smlouvu, podle které by se devatenáctiletá slečna stala vlastníkem pozemku s účinky před třemi lety. Byla by taková smlouva platná, když tehdy byla nezletilá? Odpovídala by za odpad nahromaděný na pozemku v době, kdy ještě nebyla vlastníkem? Nebo co třeba takový rozvod se zpětnou účinností?

Přípustnost zpětných účinků by znamenala, že „něco“ platilo již v době, kdy to ještě ani neexistovalo. Proto nelze zvolit vedoucího PS, ani jiného funkcionáře spolku, se zpětnou účinností, třeba že by s tím všichni souhlasili, včetně voleného funkcionáře, a bez ohledu na to, že třeba povinnosti vedoucího PS vykonával. Až volbou samotnou totiž je skutečně právní jednání, kterým se volená osoba stává funkcionářem a získává oprávnění, která z funkce plynou. Totéž platí i o jiných rozhodnutích – nelze například rozhodnout o vstupu pobočného spolku do likvidace se zpětnou účinností, protože v rámci likvidace nelze činit určité kroky (například uzavírat některé smlouvy), a ty by se tak rázem, jistě k nemalému překvapení druhé smluvní strany, staly neplatnými

nebo minimálně spornými, a tím by byl podlomen základní požadavek právní regulace vůbec – princip právní jistoty. Spolkový rejstřík tedy rozhodl správně – nikomu nemůže vzniknout funkce dříve, než do ní byl zvolen.

V říjnovém vydání Tu-ňáka najdete vzory, jak by některá rozhodnutí (usnesení) měla vypadat, aby jejich obsah po právní stránce obstál nejen z hlediska „neprostorového lineárního kontinua“, ale i z hlediska srozumitelnosti a určitosti.

Michal Pokorný,

advokát, právní zástupce Pionýra

AKTUALITY A ZAJÍMAVOSTI

DĚTI S VOLNOU VÝCHOVOU ZAŽÍVAJÍ DVA NEJHORŠÍ LIDSKÉ POCITY. NEJISTOTU A BEZMOC

Pod tímto titulkem bylo na webu Českého rozhlasu zveřejněno povídání s předním českým odborníkem na poruchy chování – pelhřimovským etopedem Zdeňkem Martínkem. V něm se mimo jiné dočtete, že 99% poruch chování vzniká až výchovou, jak důležité je stanovovat dětem hranice, které jim dávají v životě jistotu, nebo jaká je spolupráce s rodiči „problematických“ dětí.

Článek se nijak přímo nedotýká oddílové činnosti, ale o výchově je v něm řečeno mnoho zajímavého a rozhodně stojí za zamyslení a přečtení.

VÝZVA PRO PIONÝRA

Tento titulěk upoutal pozornost v týdeníku Ekonom (vydání z 22. 9.), kde byl představen pionýr Lee Louda jako jeden z pěti nejvlivnějších insolvenčních správců v ČR. Jeho „výtahem mezi elitu“, jak se v článku říká, byla úspěšná reorganizace firmy Kordárna. V poslední době se s jeho jménem setkáte v médiích především proto, že se stal insolvenčním správcem předlužených Ostravsko-karvinských dolů (OKD).

KRAJE OCENILY NAŠE DOBROVOLNÍKY

Během září probíhalo ve Zlínském a Plzeňském kraji oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží a mezi vyznamenanými nechyběli i pionýři.

V rámci společného projektu Plzeňského kraje a Plzeňské krajské organizace Pionýra „Víc pro děti než pro sebe“ byl mimo jiné oceněn oddílový vedoucí z PS Mír Domažlice Miloslav Antoš (známý spíše jako Jakeš...).

Mezi dobrovolníky, kteří převzali pamětní medaile od hejtmana a dalších představitelů Zlínského kraje, byla i vedoucí Pionýrské skupiny Mláďata Zborovice Lenka Sakařová.

1. 11. 1781 bylo císařským patentem Josefa II. zrušeno nevolnictví.

1. 11. 1861 byla v úřadech a ústavech pražské obce zavedena čeština jako úřední jazyk. Tím byl založen letitý rozkol mezi orgány státní a zemské správy, které úřadovaly německy, a česky úřadující pražskou samosprávou.

3. 11. 1926 se narodil malíř Mikuláš Medek. (obr. 1)

5. 11. 1921 zahájilo činnost Divadlo na Fidlovačce.

5. 11. 1931 se narodil reprezentant ve veslování Jan Švéda, bronzový medailista z LOH 1960 v Římě.

5. 11. 2006 byl irácký diktátor Saddám Husajn odsouzen k smrti oběšením za zločiny proti lidskosti.

7. 11. 1811 se narodil Karel Jaromír Erben, český sběratel lidové slovesnosti a pohádek, představitel literárního romantismu. Mezi jeho nejznámější díla patří sbírka balad Kytice.

7. 11. 1941 byla německým letounem HE 111 potopena sovětská nemocniční loď Armenia. Při katastrofě zahynulo přes 5000 pasažérů.

7. 11. 1996 vypustila NASA sondu Mars Global Surveyor. (obr. 2)

8. 11. 1841 se narodil Jan Otto, vydavatel největší české tištěné encyklopedie – Ottova slovníku naučného.

10. 11. 1871 nalezl Henry Morton Stanley ztraceného cestovatele Davida Livingstona poblíž afrického jezera Tanganika.

11. 11. 1916 se narodil Jaroslav Otruba, hlavní architekt při přípravě a realizaci pražského metra trasy „A“ a „C“ a autor vřídelní kolonády v Karlových Varech.

11. 11. 1951 američtí vynálezci John Mullin a Wayne Johnson předvedli první videorekordér.

12. 11. 1991 došlo k masakru v hlavním městě Východního Timoru, Dili. Nejméně 250 demonstrantů za nezávislost bylo zastřeleno.

13. 11. 1941 se narodila zpěvačka Marie Rottrová. (obr. 3)

14. 11. 1771 se narodil Marie François Xavier Bichat, francouzský anatom a fyziolog, který je považován za otce moderní histologie a patologie.

14. 11. 1776 se narodil Henri Dutrochet, který objevil princip osmózy, zkoumal dělení buněk a fotosyntézu.

14. 11. 1971 planetární sonda Mariner 9 dosáhla oběžné dráhy Marsu, čímž se stala první kosmickou lodí na oběžné dráze jiné planety než Země. (obr. 4)

15. 11. 1921 se narodil Dr. Ing. Miroslav Protiva, DrSc., jeden z nejproduktivnějších českých chemiků. Syntetizoval na 13 000 nových sloučenin, 26 z nich se stalo originálními léky. Vyvinul exportně vůbec neúspěšnější originální československý lék Prothiaden.

16. 11. 2001 se uskutečnila premiéra prvního filmu o Harry Potterovi – Harry Potter a Kámen mudrců (obr. 5)

17. 11. 1926 se narodila herečka Vlasta Chramostová, která hrála například ve filmech Spalovač mrtvol, Odcházení a Kuře melancholik. (obr. 6)

21. 11. 1916 došlo k potopení lodi Britannic, sesterského plavidla Titanicu. Během služby jako nemocniční loď za první světové války najel na námořní minu.

21. 11. 1916 zemřel František Josef I., rakouský císař, český a uherský král z dynastie habsbursko-lotrinské. (obr. 7)

22. 11. 1891 se narodil Edward Louis Bernays, americký zakladatel moderní teorie public relations. (obr. 8)

22. 11. 1986 se narodil jihoafrický tělesně postižený atlet Oscar Pistorius, který vybojoval 4 zlaté a 1 bronzovou olympijskou medaili v běhu na 100, 200 a 400 m. (obr. 9)

26. 11. 1346 byl Karel IV. v Bonnu korunován králem Svaté říše římské.

27. 11. 1701 se narodil švédský astronom a fyzik Anders Celsius, autor teplotní stupnice.

27. 11. 1921 se narodil Alexandr Dubček, politik slovenské národnosti, který byl hlavní osobností Pražského jara 1968. (obr. 10)

28. 11. 1901 se narodil Václav Vojtěch, polárník a cestovatel, který 27. 1. 1929 stanul jako první Čech na půdě Antarktidy.

Největší vynálezy

aneb samozřejmosti, které hýbou světem

V představování významných vynálezů pokračujeme opět něčím tak běžným, že už většinu z nás asi ani nenapadne pomyslet, že to není jen tak samo sebou.

Pěstování obilí a domestikace

Přestože pěstování obilí a domestikaci dosud volně žijících divokých zvířat nelze považovat za jednorázový vynález, v našem výčtu nesmí chybět. V mladší době kamenné, někdy v 10. až 9. tisíciletí před n. l., pochopili lidé na Blízkém východě, že zdroj potravy v podobě lovné zvěře, plodů a kořínků není dostatečný ani stabilní. A jelikož dlouhodobé skladování masa nebylo v té době možné, nešlo ani tvořit zásoby na horší období.

Starověké obyvatelstvo v oblasti tzv. úrodného půlměsíce však záhy zjistilo, že nejlepším uskladněním masa je tzv. „živá konzerva“. Pokusili se tedy zdomácnět některé dosud volně žijící druhy ovcí, koz a prasat. Ruku v ruce s tímto převratným nápadem přišla i myšlenka cíleně pěstovat obilí a zajistit si tak každoroční úrodu.

Vznik zemědělství nezajistil pouze stabilní příjem potravy, ale zároveň umožnil, aby se lidé dlouhodobě usadili, a došlo tak ke vzniku osad a později i větších společenství a států.

ODSTARTOVÁNO!

Září je nejen časem, kdy si děti zvykají na návrat do školních lavic, ale také se rozbíhají oddílové schůzky, zdolávají se první kilometry při víkendových výpravách, potkávají se noví kamarádi... zkrátka začíná pionýrský rok!

Některé oddíly jej zahajují akcí pro veřejnost, jiné otevrou první kapitolu celoroční hry nebo vyrazí poznávat nová místa v okolí. Začátky jsou stejně rozmanité, jako celá činnost Pionýra, která je nachystaná na další měsíce.

Na této straně si můžete prohlédnout fotky ze začátku pionýrského roku od PS Jince, PS Koprivnice, PS Nepomuk, PS Plejády Šternberk a PS Radováňka (Liberec).

